

บทที่ 4

เปรียบเทียบความหมายของ คำนวนจีนที่มีคำบอกวิยะ “ตา” ซึ่งมีความหมาย เทียบได้กับสำนวนไทย

ผู้วิจัยได้รวบรวมสำนวนที่มีคำบอกวิยะ “ตา” ในภาษาจีนทั้งหมดจำนวน 244 สำนวน เมื่อศึกษาแล้วพบว่าในสำนวนดังกล่าวมี 113 สำนวนที่มีความหมายเหมือนหรือคล้ายคลึงกับ สำนวนไทยและมีสำนวนที่มีความหมายต่างกับสำนวนไทยจำนวน 131 สำนวน

สำนวนที่มีคำบอกวิยะ “ตา” ในภาษาจีน ที่มีความหมายเหมือนหรือคล้ายคลึงกับ สำนวนไทยทั้ง 113 สำนวนนี้ สามารถจำแนกได้เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

- 4.1 สำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีความหมายเหมือนหรือคล้ายคลึงกันและ
ใช้คำบอกวิยะ “ตา” เหมือนกัน
- 4.2 สำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีความหมายเหมือนหรือคล้ายคลึงกัน
แต่สำนวนไทยใช้คำบอกวิยะชนิดอื่น
- 4.3 สำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีความหมายเหมือนหรือคล้ายคลึงกัน
แต่สำนวนไทยไม่กล่าวถึงคำบอกวิยะ

4.1 สำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีความหมายเหมือนหรือคล้ายคลึงกันและใช้คำบอกวิยะ “ตา” เหมือนกัน

眉來眼去	เล่นตา
méi lái yǎn qù	หมายความว่า แสดงอาการขี้ขลาด
คิ้ว มา ตา ไป	คิ้วส่ายตา เปรียบเหมือนใช้ส่ายตา
ยักคิ้วหลิ่วตา	มองเป็นการแสดงความในใจ
หมายความว่า ส่งส่ายตาเชิงขี้ขลาด	ส่วนมากใช้ในระหว่างชายกับหญิง
เปรียบเหมือนการแสดงความในใจ	เกี่ยวกับความรัก ¹
คิ้วคิ้วและส่ายตา	

¹ ความหมายของสำนวนไทยในวิทยานิพนธ์เล่มนี้จะอ้างอิงจากหนังสือของ ชุนวิจิตรมาตรา (สง่า กาญจนาคพันธุ์ ปี 2541) เป็นหลัก ในกรณีอ้างอิงจากแหล่งอื่น ก็จะระบุไว้ท้ายคำอธิบายนั้น ๆ

สำนวนอื่นในภาษาจีนที่มีความหมายคล้ายคลึงกับสำนวนข้างต้น คือ

擠眉弄眼¹

jǐ méi nòng yǎn

擠 คิ้ว ทำ ตา

ชักคิ้วเล่นตา

หมายความว่า ส่งสายตาเชิงผู้สาว

เปรียบเหมือนแสดงการขั้วชวนด้วย
คิ้วและสายตา

眉眼傳情

méi yǎn chuán qíng

คิ้ว ตา ส่ง ความรัก

ส่งความรักด้วยคิ้วและตา

หมายความว่า ส่งสายตาเชิงผู้สาว

เปรียบเหมือนส่งความรักแก่กัน
และกันด้วยสายตา

送眼流眉

sòng yǎn liú méi

ส่ง ตา ไหล คิ้ว

ชักคิ้วส่งสายตา

หมายความว่า ทอดไมตรี ขั้วชวนด้วย

สายตา เปรียบเหมือนใช้ตาและคิ้วส่ง
ความรัก

飛眼傳情

fēi yǎn chuán qíng

บิน ตา ส่ง ความรัก

เล่นตาส่งความรัก

หมายความว่า ใช้สายตา มอง

แสดงความในใจ เปรียบเหมือน
ใช้สายตาส่งความรัก

¹ 擠眉弄眼 jǐ méi nòng yǎn , 眉眼傳情 méi yǎn chuán qíng , 送眼流眉 sòng yǎn liú méi , 飛眼傳情 fēi yǎn chuán qíng , 目窈心招 mù tiǎo xīn zhāo , 目成眉語 mù chéng méi yǔ , 眉梢眼角 méi shāo yǎn jiǎo และ 眉來眼去 méi lái yǎn qù มีความหมายกว้าง ๆ เหมือนกัน คือ ส่งสายตาขั้วชวนทอดไมตรีเชิงผู้สาว แต่สำนวน mù tiǎo xīn zhāo จะมีความหมายเน้นขั้วที่ผู้ส่งสายตา โดยจะใช้บรรยายถึงผู้หญิงที่ให้ท่าแก่ผู้ชาย ในขณะที่ผู้ส่งสายตาในสำนวน méi lái yǎn qù , jǐ méi nòng yǎn , méi yǎn chuán qíng , sòng yǎn liú méi , fēi yǎn chuán qíng , mù chéng méi yǔ และ méi shāo yǎn jiǎo นั้น มิได้เน้นขั้วบรรยายถึงเฉพาะผู้หญิงเท่านั้น แต่จะใช้บรรยายถึงผู้หญิงหรือผู้ชายก็ได้ (Wáng Jiànyīn , Chén Jié และคณะ 1999 : 847)

目窺心招

mù tiào xīn zhāo

ตา ล่อ ใจ กวัก

ส่งสายตาล่อใจ

หมายความว่า ส่งสายตาทอดไมตรี

เชิงผู้สาว เปรียบเหมือนใช้ตาขั้วล่อใจ

目成眉語

mù chéng méi yǔ

ตา สำเร็จ คิ้ว พุด

ตาส่งความสำเร็จคิ้วส่งคำพูด

หมายความว่า แสดงความรัก

ซึ่งกันและกัน ระหว่างชายหญิง

คิ้วคิ้วและสายตา

เปรียบเหมือนสายตาที่แสดงถึง

ความสำเร็จและคิ้วที่แสดงถึงคำพูด

眉梢眼角

méi shāo yǎn jiǎo

คิ้ว คม ตา แหลม

หมายถึง ทำทางที่ใช้คิ้วและสายตา

แสดงความในใจ

สำนวนอื่นในภาษาไทย ที่มีความหมายคล้ายคลึงกับสำนวนข้างต้น คือ

ตาเล็กตาน้อย หมายความว่า ตาที่แสดงอาการว่าชอบพอรักใคร่ เป็นการทอดไมตรี
ในทางผู้สาว เปรียบเหมือนว่า มองเต็มตาบ้าง มองหรีดตาบ้าง แสดงว่า
มีอะไรในใจ

ตาเพื่องดาสสิ่ง หมายความว่า ตาที่แสดงอาการว่าชอบพอรักใคร่ เป็นการทอดไมตรี
ในทางผู้สาว เปรียบเหมือนว่า “ดาสสิ่ง” หมายถึง สบตามากหน่อย
“ตาเพื่อง” หมายถึง สบตาน้อยหน่อย

ตาเจ้าชู้ หมายความว่า ตาที่แสดงอาการกรุ่มกริม เป็นเชิงทอดไมตรีในทางผู้สาว

剛認識，她就跟你眉來眼去的，這樣的女人還是小心一點好。

Gāng rènshì , tā jiù gēn nǐ méi lái yǎn qù de , zhèyàng de nǚrén hái shì xiǎoxīn yīdiǎn hǎo.

เพิ่งจะรู้จักกัน หล่อนก็ขี้คิ้วหลิวตาให้คุณ ผู้หญิงแบบนี้ระวังไว้หน่อยก็คินะ

剛認識，她就跟你擠眉弄眼的，這樣的女人還是小心一點好。

Gāng rènshì , tā jiù gēn nǐ jǐ méi nòng yǎn de , zhèyàng de nǚrén hái shì xiǎoxīn yīdiǎn hǎo.

เพิ่งจะรู้จักกัน หล่อนก็ยักคิ้วเล่นตาให้คุณ ผู้หญิงแบบนี้ระวังไว้หน่อยก็ดีนะ

剛認識，她跟你眉眼傳情，這樣的女人還是小心一點好。

Gāng rènshì , tā jiù gēn nǐ méi yǎn chuán qíng de , zhèyàng de nǚrén hái shì xiǎoxīn yīdiǎn hǎo.

เพิ่งจะรู้จักกัน หล่อนก็ส่งความรักด้วยคิ้วและตาให้คุณ ผู้หญิงแบบนี้ระวังไว้หน่อยก็ดีนะ

剛認識，她就跟你送眼流眉的，這樣的女人還是小心一點好。

Gāng rènshì , tā jiù gēn nǐ sòng yǎn liú méi de , zhèyàng de nǚrén hái shì xiǎoxīn yīdiǎn hǎo.

เพิ่งจะรู้จักกัน หล่อนก็ยักคิ้วส่งสายตาให้คุณ ผู้หญิงแบบนี้ระวังไว้หน่อยก็ดีนะ

剛認識，她就跟你目窺心招，這樣的女人還是小心一點好。

Gāng rènshì , tā jiù gēn nǐ mù tiǎo xīn zhāo de , zhèyàng de nǚrén hái shì xiǎoxīn yīdiǎn hǎo.

เพิ่งจะรู้จักกัน หล่อนก็ส่งสายตาส่อใจให้คุณ ผู้หญิงแบบนี้ระวังไว้หน่อยก็ดีนะ

剛認識，她就跟你飛眼傳情，這樣的女人還是小心一點好。

Gāng rènshì , tā jiù gēn nǐ fēi yǎn chuán qíng de , zhèyàng de nǚrén hái shì xiǎoxīn yīdiǎn hǎo.

เพิ่งจะรู้จักกัน หล่อนก็เล่นตาส่งความรักให้คุณ ผู้หญิงแบบนี้ระวังไว้หน่อยก็ดีนะ

剛認識，她就跟你目成眉語的，這樣的女人還是小心一點好。

Gāng rènshì , tā jiù gēn nǐ mù chéng méi yǔ de , zhèyàng de nǚrén hái shì xiǎoxīn yīdiǎn hǎo.

เพิ่งจะรู้จักกัน หล่อนก็ตาส่งความสำเร็จคิ้วส่งคำพูดให้คุณ ผู้หญิงแบบนี้ระวังไว้หน่อยก็ดีนะ

剛認識，她就跟你眉梢眼角的，這樣的女人還是小心一點好。

Gāng rènshì , tā jiù gēn nǐ méi shāo yǎn jiǎo de , zhèyàng de nǚrén hái shì xiǎoxīn yīdiǎn hǎo.

เพิ่งจะรู้จักกัน หล่อนก็คิ้วคมตาแหลมให้คุณ ผู้หญิงแบบนี้ระวังไว้หน่อยก็ดีนะ

เพิ่งจะรู้จักกัน หล่อนก็เล่นตากับคุณ ผู้หญิงแบบนี้ควรระวังหน่อยก็ดี

เพิ่งจะรู้จักกัน หล่อนก็ทำตาเล็กตาน้อยให้คุณ ผู้หญิงแบบนี้ควรระวังหน่อยก็ดี
 เพิ่งจะรู้จักกัน หล่อนก็ทำตาเพื่องตาสลึงใส่คุณ ผู้หญิงแบบนี้ควรระวังหน่อยก็ดี
 เพิ่งจะรู้จักกัน หล่อนก็ทำตาเจ้าชู้ใส่คุณ ผู้หญิงแบบนี้ควรระวังหน่อยก็ดี

面目全非¹

miàn mù quán fēi

หน้า ตา ล้วน เปลี่ยน

สภาพล้วนผิดแผกไปไม่เหมือนเดิม

หมายความว่า เปลี่ยนไปมาก

แปลกไปจากเดิม เปรียบเหมือน

หน้าตาหรือสภาพที่ล้วนผิดไป

แปลกไป ไม่เหมือนเดิมเลย

ผิดหูผิดตา

หมายความว่า ผิดแปลกไปจากเดิม

เปรียบเหมือนว่าสิ่งที่หูได้ยิน สิ่งที่ตา

ได้เห็น ล้วนผิดไปจากเดิม

สำนวนจีนที่มีความหมายคล้ายคลึงกันอีก 2 สำนวน คือ

面目一新

miàn mù yī xīn

หน้า ตา ล้วน ใหม่

สภาพเปลี่ยนไปหมด

หมายความว่า สภาพที่เปลี่ยนไป

จากเดิม เปรียบเหมือนหน้าตาหรือ

สภาพที่ล้วนใหม่หมด

耳目一新

ěr mù yī xīn

หู ตา ล้วน ใหม่

หูได้ยินตาได้เห็นสภาพใหม่ ๆ

หมายความว่า สิ่งที่ได้ยินและสิ่งที่

ได้เห็นล้วนเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

¹ 面目全非 miàn mù quán fēi , 面目一新 miàn mù yī xīn และ 耳目一新 ěr mù yī xīn มีความหมายกว้าง ๆ เหมือนกัน คือ สิ่งที่ได้ยิน ได้เห็นมีสภาพล้วนเปลี่ยนไปไม่เหมือนเดิม แต่ ěr mù yī xīn จะเน้นย้ำใช้กับสิ่งของหรือสถานที่เท่านั้น ส่วน miàn mù quán fēi และ miàn mù yī xīn นั้น จะใช้กับคน สิ่งของ หรือสถานที่ก็ได้

這裡變化很大，使我覺得面目全非。

Tā biànhuà hěn dà , shǐ wǒ juéde miàn mù quán fēi .

ที่นี่เปลี่ยนแปลงไปมาก จนฉันรู้สึกว่าล้วนเปลี่ยนแปลงไปไม่เหมือนเดิม

這裡變化很大，使我覺得面目一新。

Tā biànhuà hěn dà , shǐ wǒ juéde miàn mù yī xīn .

ที่นี่เปลี่ยนแปลงไปมาก จนฉันรู้สึกว่าสภาพเปลี่ยนไปหมด

這裡變化很大，使我覺得耳目一新。

Tā biànhuà hěn dà , shǐ wǒ juéde ěr mù yī xīn .

ที่นี่เปลี่ยนแปลงไปมาก จนฉันรู้สึกว่าหูได้ยินตาได้เห็นสภาพใหม่ๆ

ที่นี่เปลี่ยนแปลงไปมาก จนฉันรู้สึกผิดหูผิดตาไปเลยทีเดียว

眼明手快

yǎn míng shǒu kuài

ตาไวมือไว

หมายความว่า ทำอะไรคล่องแคล่ว

กระฉับกระฉ่ง เปรียบเหมือนมือ

ที่ไวและตาที่ไว

หูไวตาไว

หมายความว่า รู้ทันเหตุการณ์

ทำอะไรคล่องแคล่ว

สำนวนอื่นในภาษาจีนที่มีความหมายคล้ายคลึงกับสำนวนข้างต้น คือ

手急眼快

shǒu jí yǎn kuài

มือไวตาไว

หมายความว่า ทำอะไรมี

ปฏิภาณไหวพริบ รู้ทัน

เหตุการณ์ เปรียบเหมือน

มือและตาที่ว่องไวปราดเปรียว

สำนวนอื่นในภาษาไทยที่มีความหมายคล้ายคลึงกับสำนวนข้างต้น คือ

หูพระขานตาแจ้ง หมายความว่า หูไวตาไว เปรียบเหมือนว่า หูตาไวเหมือนพระขานแจ้ง

我的秘書又年輕又能幹，做事情眼明手快是我的得力助手。

Wǒ de mìshū yòu niánqīng yòu nénggàn , zuò shìqīng yǎn míng shǒu kuài shì wǒ de délì zhùshǒu .

เลขของฉันทั้งสาวทั้งเก่ง ทำงานตาไวมือไว เป็นผู้ช่วยมือหนึ่งของฉันเลขที่เดียว

我的秘書又年輕又能幹，做事情手急眼快是我的得力助手。

Wǒ de mìshū yòu niánqīng yòu nénggàn , zuò shìqīng shǒu jí yǎn kuài shì wǒ de délì zhùshǒu .

เลขของฉันทั้งสาวทั้งเก่ง ทำงานมือไวตาไว เป็นผู้ช่วยมือหนึ่งของฉันเลขที่เดียว

เลขของฉันทั้งสาวทั้งเก่ง ทำงานเป็นคนหูไวตาไว เป็นผู้ช่วยมือหนึ่งของฉันเลขที่เดียว

เลขของฉันทั้งสาวทั้งเก่ง ทำงานเป็นคนหูพระยาตาแรง เป็นผู้ช่วยมือหนึ่งของฉันเลขที่เดียว

目不轉視

mù bù zhuǎn shì

ตาไม่ขยับมอง

ตาไม่กระพริบ

หมายความว่า จ้องมองดูสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

อย่างใจจดใจจ่อ

ตาไม่กระพริบ

หมายความว่า อากาที่จ้องมองดูสิ่งที่

ต้องใจอย่างจดจ่อ

สำนวนอื่นในภาษาจีนที่มีความหมายคล้ายคลึงกับสำนวนข้างต้น คือ

目不轉睛

mù bù zhuǎn jīng

ตาไม่ขยับ ดูกตา

หมายความว่า จ้องมองอย่างใจจดใจจ่อ

จนไม่ขยับตาไปมองดูสิ่งอื่น

สำนวนอื่นในภาษาไทยที่มีความหมายคล้ายคลึงกับสำนวนข้างต้น คือ

ตาเป็นมัน หมายความว่า อากาที่จ้องมองดูสิ่งที่ต้องใจอย่างจดจ่อ

我目不轉視地看著她的臉，她的臉紅了，不好意思地低下了頭。

Wǒ mù bù zhuǎn shì de kàn zhe tā de liǎn , tā de liǎn hóng le , bù hǎo yìsi de dī xià le tóu .

ฉันจ้องหน้าเขาตาไม่กระพริบ เขาอายจนหน้าแดง เงินจก้มหน้าเลย

我目不轉睛地看著她的臉，她的臉紅了，不好意思地低下了頭。

Wǒ mù bù zhuǎn jīng de kàn zhe tā de liǎn , tā de liǎn hóng le , bù hǎo yìsī de dī xià le tóu .

ฉันจ้องหน้าเขาตาไม่ขยับลูกตา เขาอายจนหน้าแดง เงินจก้มหน้าเลย

ฉันจ้องหน้าเขาตาไม่กระพริบ เขาอายจนหน้าแดงไปหมด เงินจก้มหน้าเลย

ฉันจ้องหน้าเขาตาเป็นมัน เขาอายจนหน้าแดงไปหมด เงินจก้มหน้าเลย

目光如豆

mù guāng rú dòu

ตา สว่าง ค้ง ถั่ว

สายตาเหมือนถั่ว

หมายความว่า มองการณ์สั้น

เปรียบเหมือนสายตาที่เล็กเหมือนถั่ว

หูสั้นตาสั้น

หมายความว่า ไม่มีความรู้กว้างขวาง

วิสัยทัศน์แคบ เปรียบเหมือนว่าหูได้

ฟังน้อย ตาได้เห็นน้อย

สำนวนอื่นในภาษาจีนที่มีความหมายคล้ายคลึงกับสำนวนข้างต้น คือ

鼠目寸光

shǔ mù cùn guāng

หนู ตา นิ้ว (หน่วยวัด) แสง

วิสัยทัศน์แคบเหมือนหนู

หมายความว่า มองการณ์สั้น

เปรียบเหมือนสายตาของหนูที่

เล็กนิดเดียว

肉眼愚眉

ròu yǎn yú méi

เนื้อ ตา โง่ คิ้ว

คิ้วตาธรรมดา

หมายความว่า มองการณ์ไม่ไกล

目光短淺

mù guāng duǎn qiǎn

ตาแสงสั้นสั้น

สายตาสั้นและสั้น

หมายความว่า มองการณ์สั้น

這個政治家是目光如豆的，怎麼會使國家發達呢。

Zhè gè zhèngzhì jiā shì mù quāng rú dòu de , zěnmě huì shǐ guójiā fādá ne .

นักการเมืองคนนี้สายตาเหมือนถั่ว จะพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าได้อย่างไร

這個政治家是鼠目寸光的，怎麼會使國家發達呢。

Zhè gè zhèngzhì jiā shì shǔ mù cùn quāng de , zěnmě huì shǐ guójiā fādá ne .

นักการเมืองคนนี้สายตาสั้นเหมือนหนู จะพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าได้อย่างไร

這個政治家是肉眼愚眉的，怎麼會使國家發達呢。

Zhè gè zhèngzhì jiā shì ròu yǎn yú méi de , zěnmě huì shǐ guójiā fādá ne .

นักการเมืองคนนี้คือวรรรรมตา จะพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าได้อย่างไร

這個政治家是目光短淺的，怎麼會使國家發達呢。

Zhè gè zhèngzhì jiā shì mù quāng duǎn qiǎn de , zěnmě huì shǐ guójiā fādá ne .

นักการเมืองคนนี้สายตาสั้นและสั้น จะพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าได้อย่างไร

นักการเมืองคนนี้หูสั้นตาสั้น จะพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าได้อย่างไร

眾目共視

zhòng mù gòng shì

ผู้คน ตา รวม มอง

ตาของทุกคนล้วนมอง

หมายความว่า เห็นอย่างชัดเจน

เปรียบเหมือนตาของทุกคนล้วน

มองเห็น

เต็มตา

หมายความว่า เห็นชัดแจ้ง

เปรียบเหมือนเห็นชัดเจนเต็มสองตา

สำนวนอื่นในภาษาจีนที่มีความหมายคล้ายคลึงกับสำนวนข้างต้น คือ

眾目昭彰

zhòng mù zhāozhāng

ผู้คน ตา เค่นชัด ชัดแจ้ง

ตาของคนล้วนเห็นอย่างชัดเจน

หมายความว่า ทุกคนรู้ทุกคนเห็นอย่าง

ชัดแจ้งว่าเรื่องราวอะไรดี อะไรไม่ดี

ปิดบังไม่ได้

他為發展大學所做的貢獻，眾目共視。

Tā wèi fāzhǎn dàxué suǒ zuò de gòngxiàn , zhòng mù gòng shì .

คุณประโยชน์ต่าง ๆ ที่เขาทำให้มหาวิทยาลัยพัฒนาก้าวหน้านั้น ตาของคนล้วนมอง

他為發展大學所做的貢獻，眾目昭彰。

Tā wèi fāzhǎn dàxué suǒ zuò de gòngxiàn , zhòng mù zhāozhāng .

คุณประโยชน์ต่าง ๆ ที่เขาทำให้มหาวิทยาลัยพัฒนาก้าวหน้านั้น ตาของคนล้วนเห็นอย่างชัดเจน

คุณประโยชน์ต่าง ๆ ที่เขาทำให้มหาวิทยาลัยพัฒนาก้าวหน้านั้น ทุกคนล้วนเห็นเต็มตา

迷人眼目¹

mí rén yǎn mù

หลอก ผู้อื่น ตา ตา

หลอกตาผู้อื่น

หมายความว่า หลอกลวงผู้อื่นไม่ให้รู้

ข้อเท็จจริง เปรียบเหมือนหลอกการ

เห็นของผู้อื่น

ตบตา

หมายความว่า หลอกลวงให้เข้าใจผิด

¹ 迷人眼目 mí rén yǎn mù , 遮人耳目 zhē rén ěr mù และ 播糠眯目 bō kāng mǐ mù มีความหมายกว้าง ๆ เหมือนกัน คือ หลอกลวงให้ผู้อื่นเข้าใจผิด ไม่ให้รู้ข้อเท็จจริง แต่ mí rén yǎn mù , zhē rén ěr mù จะใช้นั้นชี้หมายถึงว่าดำเนินการหลอกลวงได้สำเร็จ ส่วน bō kāng mǐ mù นั้น ไม่ได้ใช้นั้นชี้แน่นอนว่าจะดำเนินการหลอกลวงได้สำเร็จ แต่หมายถึงว่าจะดำเนินการหลอกลวงได้

สำนวนอื่นในภาษาจีนที่มีความหมายคล้ายคลึงกันกับสำนวนข้างต้น คือ

遮人眼目

zhē rén yǎn mù

ปิดบัง คนอื่น ตา

ปิดบังตาของผู้อื่น

หมายความว่า ปิดตาของผู้อื่น ไม่ให้
รับรู้ความจริง เปรียบเหมือนปิดการ
เห็นของผู้อื่น

播糠眯目

bō kāng mǐ mù

ออกข่าว กลวง เข้าตา ตา

ตาล้วนเห็นแต่สิ่งหลอกลวง

หมายความว่า หลอกลวงให้เข้าใจผิด
ไม่ให้เห็นข้อเท็จจริง เปรียบเหมือน
ตาเห็นข่าวที่ไม่เป็นจริง ที่ชี้นำไปให้
คนอื่นหลงผิด

掩人耳目

yǎn rén ěr mù

ปิด คนอื่น หู ตา

ปิดหูปิดตาคนอื่น

หมายความว่า ปิดบังไม่ให้คนอื่น
รู้ความจริง เปรียบเหมือนปิดการได้ยิน
การได้เห็นของผู้อื่น

她之所以裝得軟弱就是為了迷人眼目。

Tā zhī suǒyǐ zhuāng de ruǎnrùo jiù shì wèi le mí rén yǎn mù .

เขาแสร้งทำเป็นอ่อนแอไม่มีกำลัง ก็เพื่อหลอกลวงตาผู้อื่น

她之所以裝得軟弱就是為了遮人眼目。

Tā zhī suǒyǐ zhuāng de ruǎnrùo jiù shì wèi le zhē rén yǎn mù .

เขาแสร้งทำเป็นอ่อนแอไม่มีกำลัง ก็เพื่อปิดบังตาของผู้อื่น

她之所以裝得軟弱就是企圖播糠眯目擾亂視線。

Tā zhī suǒyǐ zhuāng de ruǎnrùo jiù shì qítú bō kāng mǐ mù rǎoluàn shìxiǎn .

เขาแสร้งทำเป็นอ่อนแอไม่มีกำลัง เป็นการทำให้ตาล้วนเห็นแต่สิ่งหลอกลวงก็เพื่อให้คนอื่นมอง
ไม่เห็นความเป็นจริง

她之所以裝得軟弱就是為了掩人耳目。

Tā zhī suǒyǐ zhuāng de ruǎnrùo jiù shì wèi le yǎn rén ěr mù .

เขาแสร้งทำเป็นอ่อนแอไม่มีกำลัง ก็เพื่อปิดหูปิดตาคนอื่น

เขาแสร้งทำเป็นอ่อนแอไม่มีกำลัง ก็เพื่อดบตาคนอื่น

眾目具瞻

zhòng mù jù zhān

ผู้คน ตา พร้อม เบิ่งมอง

ตาของทุกคนล้วนมองด้วยความเคารพ

หมายความว่า ผู้คนล้วนเคารพนับถือ

นับหน้าถือตา

หมายความว่า เป็นที่เคารพยกย่อง

สำนวนอื่นในภาษาจีนที่มีความหมายคล้ายคลึงกับสำนวนข้างต้น คือ

有目共睹¹

yǒu mù gòng dǔ

มี ตา ล้วน มอง

ตาของทุกคนล้วนเห็น

หมายความว่า ทุกคนล้วนนับถือ

และชื่นชม

他為促進兩國關係所做的努力，人人眾目具瞻。

Tā wéi cùjìn liǎng guó guānxi suǒ zuò de nǚlì , rén rén zhòng mù jù zhān .

ความเพียรพยายามที่เขาทำเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ของทั้งสองประเทศ ทุกคนล้วนตาพร้อมเบิ่งมอง

他為促進兩國關係所做的努力，人人有目共睹。

Tā wéi cùjìn liǎng guó guānxi suǒ zuò de nǚlì , rén rén yǒu mù gòng dǔ .

ความเพียรพยายามที่เขาทำเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ของทั้งสองประเทศ ตาของทุกคนล้วนเห็น

¹ 有目共睹 yǒu mù gòng dǔ ตาของทุกคนล้วนเห็น ยังมีอีกสำนวนหนึ่งที่มีความหมายเหมือนกัน คือ 有目共見 yǒu mù gòng jiàn (Wáng Jiànyǐn , Chén Jié และคณะ, 1999 : 1642)

ความเพียรพยายามที่เขาทำเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ของทั้งสองประเทศ ทำให้เขาเป็นที่
นับหน้าถือตาของทุกคน

耳聞不如目見

ěr wén bù rú mù jiàn

หู ฟัง ไม่เหมือน ตา เห็น

หูฟังไม่เท่าตาเห็น

หมายความว่า ได้ยินกับหูไม่เท่าได้เห็น

กับตาตนเอง เปรียบเหมือนว่า ได้ยิน

ได้ฟังกับหูไม่เท่าได้เห็นกับตาตนเอง

สิบปากว่าไม่เท่าตาเห็น

หมายความว่า ได้เห็นจริง ๆ ดีกว่าฟัง

เขาพูดหรือเขาบอก

สำนวนอื่นในภาษาจีนที่มีความหมายเหมือนกับสำนวนข้างต้น คือ

眼見為實，耳聽為虛

yǎn jiàn wéi shí , ěr tīng wéi xū

ตา เห็น คือ จริง หู ฟัง คือ เท็จ

หมายความว่า ได้ยินได้ฟังมานั้น

เชื่อถือไม่ได้ได้ ต้องเห็นกับตาตนเอง

จึงจะถือว่าเป็นเรื่องจริง

耳聞不如目見，如果要想了解中國，最好是自己親自去看看。

Ěr wén bù rú mù jiàn , rúguǒ yào xiǎng liáojiě Zhōngguó , zuì hǎo shì zìjǐ qīnzì qù kànkàn .

หูฟังไม่เท่าตาเห็น หากอยากจะเข้าใจประเทศจีน ทางที่ดีที่สุดก็ต้องไปดูด้วยตาตนเอง

眼見為實，耳聽為虛，如果要想了解中國，最好是自己親自去看看。

Yǎn jiàn wéi shí , ěr tīng wéi xū , rúguǒ yào xiǎng liáojiě Zhōngguó , zuì hǎo shì zìjǐ qīnzì qù kànkàn .

ตาเห็นคือจริง หูฟังคือเท็จ หากอยากจะเข้าใจประเทศจีน ทางที่ดีที่สุดก็ต้องไปดูด้วยตาตนเอง

สิบปากว่าไม่เท่าตาเห็นหรือหากอยากรู้ว่าประเทศจีนเป็นอย่างไร ทางที่ดีที่สุดก็ต้องไปดูด้วยตา
ตนเอง

有眼無珠

yǒu yǎn wú zhū

มีตา ไม่มี ไข่มุก

มีตาแต่ไม่มีแววตา

หมายความว่า ขาดไหวพริบ

ไม่รู้จักแยกแยะดีชั่ว ประหนึ่งว่า

มีตา แต่ไม่มีประกายที่ฉายแวว

ความมีไหวพริบโดยใช้ความแวว

วาวของไข่มุกเปรียบกับประกายตา

ตาไม่มีแวว

หมายความว่า ไม่มีความฉลาด

ขาดไหวพริบ ไม่รู้จักของดี

ไม่รู้จักแยกแยะอะไรดีอะไรไม่ดี

เปรียบเหมือนตาที่ไม่มีแววตา

สำนวนอื่นในภาษาจีนที่มีความหมายคล้ายคลึงกับสำนวนข้างต้น คือ

眼內無珠

yǎn nèi wú zhū

ตา ใน ไร ไข่มุก

นัยน์ตาไม่มีแวว

หมายความว่า ไม่รู้จักแยกแยะ

ประหนึ่งว่ามีตาแต่ไม่มีประกายที่

ฉายแววความมีไหวพริบ โดยใช้ความ

แวววาวของไข่มุกเปรียบกับประกายตา

有眼不識泰山

yǒu yǎn bù shí Tài Shān

มีตา ไม่ รู้จัก ภูเขาไท่ชาน

มีตาไม่รู้จักรูเขาไท่ชาน¹

หมายความว่า คนที่สำคัญมาขึ้นอยู่

ตรงหน้า ก็ยังไม่รู้ คุไม่ออก

เปรียบเหมือนมีตา แต่ไม่รู้จักรูเขา

ไท่ชาน โดยใช้รูเขาไท่ชานมาอุปมา

บุคคลที่น่าเคารพเลื่อมใส และสิ่งที่

มีค่าที่สำคัญยิ่ง

¹ ดูรายละเอียดคำอธิบายในหัวข้อ 3.1.2.2.1 หน้า 41 ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

有眼不識荆山玉
yǒu yǎn bù shí jīng shān yù
มีตาไม่รู้จักภูเขาจิงชาน หยก

มีตาไม่รู้จักหยกภูเขาจิงชาน¹
หมายความว่า ตาคำ แยกแยะคนที่มี
คุณธรรมไม่ออก เปรียบเหมือนมีตา
แต่ไม่รู้จักหยกที่มีชื่อแห่งภูเขาจิงชาน

有眼如盲
yǒu yǎn rú máng
มีตาเหมือนตาบอด

มีตาเหมือนตาบอด
หมายความว่า ไม่รู้จักแยกแยะอะไรคือ
อะไรไม่ดี

小人有眼無珠，冒犯了大人，請大人不要見怪。

Xiǎorén yǒu yǎn wú zhū , mào fàn le dà rén , qǐng dà rén bù yào jiàn guài .

ข้าน้อยมีตาแต่ไม่มีแววตา ลบหลู่ได้เท่า ขอได้เท่าโปรดอภัยด้วย

小人眼內無珠，冒犯了大人，請大人不要見怪。

Xiǎorén yǎn nèi wú zhū mào fàn le dà rén , qǐng dà rén bù yào jiàn guài .

ข้าน้อยนัยน์ตาไม่มีแวว ลบหลู่ได้เท่า ขอได้เท่าโปรดอภัยด้วย

小人有眼不識泰山，冒犯了大人，請大人不要見怪。

Xiǎorén yǒu yǎn bù shí tài shān mào fàn le dà rén , qǐng dà rén bù yào jiàn guài .

ข้าน้อยมีตาไม่รู้จักภูเขาไท่ชาน ลบหลู่ได้เท่า ขอได้เท่าโปรดอภัยด้วย

小人有眼不識荆山玉，冒犯了大人，請大人不要見怪。

xiǎorén yǒu yǎn bù shí jīng shān yù mào fàn le dà rén , qǐng dà rén bù yào jiàn guài .

ข้าน้อยมีตาไม่รู้จักหยกภูเขาจิงชาน ลบหลู่ได้เท่า ขอได้เท่าโปรดอภัยด้วย

小人有眼如盲，冒犯了大人，請大人不要見怪。

Xiǎorén yǒu yǎn rú máng mào fàn le dà rén , qǐng dà rén bù yào jiàn guài .

ข้าน้อยมีตาเหมือนตาบอด ลบหลู่ได้เท่า ขอได้เท่าโปรดอภัยด้วย

¹ 荆山 Jīng Shān เป็นชื่อภูเขาซึ่งหยกของที่นี่มีชื่อเสียงมาก

ข้าน้อยตาไม่มีแวว หลบหลู่ได้เท่า ขอได้เท่าไปรคอกัยด้วย

以眼還眼，以牙還牙

yǐ yǎn huán yǎn , yǐ yá huán yá

เอา ตา คืบ ตา เอา ฟัน คืบ ฟัน

ตาต่อตา ฟันต่อฟัน

หมายความว่า ตอบแทนกันและกัน

อย่างสาสม

ตาต่อตา ฟันต่อฟัน

หมายความว่า ตอบแทนกันอย่างสาสม

ด้วยวิธีการทำนองเดียวกัน

สำนวนอื่นในภาษาไทยที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน คือ

หนามขอกเอาหนามบ่ง หมายความว่า ตอบโต้หรือแก้ด้วยวิธีการทำนองเดียวกัน

เปรียบเหมือนเวลาที่หนามขอก ก็ต้องเอาหนามมาบ่งออก

對付敵人必須以眼還眼，以牙還牙。

Duìfù dírén bìxū yǐ yǎn huán yǎn , yǐ yá huán yá .

การรับมือกับข้าศึกต้องตาต่อตา ฟันต่อฟัน

การรับมือกับข้าศึกต้องใช้วิธีตาต่อตา ฟันต่อฟัน

การรับมือกับข้าศึกต้องใช้วิธีหนามขอกเอาหนามบ่ง

萬目睽睽

wàn mù kuí kuí

หมื่น ตา จ้องมอง

ตาคนมากมายกำลังจ้องมองดู

หมายความว่า มีผู้คนหรือสายตาที่

กำลังจ้องมองดูอยู่ เปรียบเหมือน

ตาของคนนับหมื่นกำลังจ้องมองดูอยู่

จับตา

หมายความว่า คอยเฝ้าสังเกตจ้องระวัง

萬目睜睜之下，你還敢偷東西，你真太大膽了。

Zài wàn mù kuī kuī , nǐ hái gǎn tōu dōngxi , nǐ zhēn shì tài dàdǎn le .

ท่ามกลางตาคนมากมายกำลังจ้องมองคุณ เธอยังกล้าขโมยของอีก เธอนี้ช่างกล้าเกินไปแล้ว

ท่ามกลางสายตามากมายที่คอยจับตามองคุณอยู่ เธอยังกล้าขโมยของอีก เธอนี้ช่างกล้าเกินไปแล้ว

怒目切齒

nù mù qiè chǐ

ถมึง ตา ชิด ฟัน

ถมึงตาคัดฟัน

หมายความว่า แสดงถึงอาการ

ท่าทางที่โกรธ

ตาเขียว

หมายความว่า แสดงอาการ โกรธจัด

สำนวนอื่นในภาษาจีนที่มีความหมายคล้ายคลึงกันกับสำนวนข้างต้น คือ

瞋目切齒

chēn mù qiè chǐ

ถมึง ตา กัด ฟัน

ถมึงตาคัดฟัน

หมายความว่า ลักษณะอาการที่

โกรธจัด

戟指怒目

jǐ zhǐ nù mù

ง้าว ชี้ ถมึง ตา

ถมึงตาชี้นิ้ว

หมายความว่า ท่าทางที่โกรธ

เปรียบว่ามีลักษณะท่าทางโกรธ

ชี้หน้าถมึงตาใส่ผู้อื่น

直眉瞪眼

zhí méi dèng yǎn

ตรง คิ้ว ถมึง ตา

คิ้วตรงถมึงตา

หมายความว่า แสดงอาการโกรธ

เปรียบเหมือนลักษณะท่าทางโกรธก็

จะถมึงตาแล้วทำให้คิ้วตรงตามไปด้วย

怒目而視

nù mù ěr shì

ถมิ่ง ตา แก้ว มอง

ถมิ่งตาจ้อง

หมายความว่า จ้องมองด้วยความโกรธ

目毗盡裂

mù zì jìn liè

ตา เบ้าตา หมด แดก

ตาถลนออกนอกเบ้า

หมายความว่า โกรธแค้นอย่างมาก

當法官宣布罪犯的罪行以後，在場的每個人都怒目切齒。

Dāng fǎguān xuānbù zuìfàn de zuìxíng yǐhòu , zài chǎng de měi gè rén dōu nù mù qiè chǐ .

หลังจากที่ผู้พิพากษาได้พิพากษาการกระทำผิดของนักโทษเสร็จสิ้นลงแล้ว ทุกคนในห้องล้วน ถมิ่งตาคัดฟัน

當法官宣布罪犯的罪行以後，在場的每個人都嗔目切齒。

Dāng fǎguān xuānbù zuìfàn de zuìxíng yǐhòu , zài chǎng de měi gè rén dōu chēn mù qiè chǐ .

หลังจากที่ผู้พิพากษาได้พิพากษาการกระทำผิดของนักโทษเสร็จสิ้นลงแล้ว ทุกคนในห้องล้วน คิ้วตรงถมิ่งตา

當法官宣布罪犯的罪行以後，在場的每個人都戟指怒目。

Dāng fǎguān xuānbù zuìfàn de zuìxíng yǐhòu , zài chǎng de měi gè rén dōu jǐ zhǐ nù mù .

หลังจากที่ผู้พิพากษาได้พิพากษาการกระทำผิดของนักโทษเสร็จสิ้นลงแล้ว ทุกคนในห้องล้วน ถมิ่งตาชี้นิ้ว

當法官宣布罪犯的罪行以後，在場的每個人都怒目而視。

Dāng fǎguān xuānbù zuìfàn de zuìxíng yǐhòu , zài chǎng de měi gè rén dōu nù mù ěr shì .

หลังจากที่ผู้พิพากษาได้พิพากษาการกระทำผิดของนักโทษเสร็จสิ้นลงแล้ว ทุกคนในห้องล้วน ถมิ่งตามอง

當法官宣布罪犯的罪行以後，在場的每個人幾戶目眦盡裂。

Dāng fǎguān xuānbù zuìfàn de zuìxíng yǐhòu , zài chǎng de měi gè rén jīhū
mù zì jìn liè .

หลังจากที่ผู้พิพากษาได้พิพากษาการกระทำผิดของนักโทษเสร็จสิ้นลงแล้ว ทุกคนในห้องล้วน
ตาถลนออกนอกเบ้า

หลังจากที่ผู้พิพากษาได้พิพากษาความผิดของนักโทษเสร็จสิ้นลงแล้ว ทุกคนในห้องล้วนตาเขียว
แสดงอาการโกรธแค้นอย่างมาก

見錢眼開

jiàn qián yǎn kāi

เห็นเงินตาเปิด

เห็นเงินแล้วตาเปิดกว้าง

หมายความว่า เกิดความอยากได้ โลก

เปรียบเหมือนพอเห็นเงินตาก็เปิดกว้าง

ตาโต

หมายความว่า อาการที่ตาเปิดกว้าง

เพราะอยากได้เมื่อเห็นเงิน เป็นต้น

สำนวนอื่นในภาษาไทยที่มีความหมายคล้ายคลึงกันกับสำนวนข้างต้น คือ

ตาพอง หมายความว่า อาการที่ตาเบิกกว้าง เพราะอยากได้

ตาลูกตาชั้น หมายความว่า อาการที่ตาเบิกกว้าง เพราะอยากได้ หรือเกิดความสนใจเต็มที่

不能和見錢眼開的人交朋友。

Bù néng hé jiàn qián yǎn kāi de rén jiāo péngyǒu .

อย่าไปคบหากับคนที่เห็นเงินแล้วตาเปิดกว้าง

อย่าไปคบหากับคนที่เห็นเงินแล้วตาโต

อย่าไปคบหากับคนที่เห็นเงินแล้วตาพอง

อย่าไปคบหากับคนที่เห็นเงินแล้วตาลูกตาชั้น

引人注目

yǐn rén zhù mù

ดึงดูด คน สนใจ

ดึงดูดคนให้สนใจ

หมายความว่า ทำให้คนอื่นสนใจ

ตะตา

หมายความว่า ตะคุดตาชวนให้มอง

สำนวนอื่นในภาษาจีนที่มีความหมายคล้ายคลึงกับสำนวนข้างต้น คือ

令人注目

lìng rén zhù mù

สั่ง คนอื่น สนใจ ตา

ทำให้คนสนใจมอง

หมายความว่า ทำให้คนอื่นสนใจ

ชวนให้หันมามอง เปรียบคนสนใจ

มองเหมือนกับถูกสั่งให้หันมามอง

สำนวนอื่นในภาษาไทยที่มีความหมายคล้ายคลึงกับสำนวนข้างต้น คือ

ตะคุดตา หมายความว่า กระทบตาชวนให้มอง

今天她一反常態，穿了一身紅色的旗袍，很引人注目。

Jīntiān tā yī fǎn chángtài , chuān le yī shēn hóng sè de qípáo , hěn yǐn rén zhù mù .

วันนี้เธออุแปลกไปนะ ใส่ก็เสื้อสีแดง ดึงดูดคนให้สนใจ มากเลย

今天她一反常態，穿了一身紅色的旗袍，很令人注目。

Jīntiān tā yī fǎn chángtài , chuān le yī shēn hóng sè de qípáo , hěn lìng rén zhù mù .

วันนี้เธออุแปลกไปนะ ใส่ก็เสื้อสีแดง ทำให้คนสนใจ มากเลย

วันนี้เธออุแปลกไปนะ ใส่ก็เสื้อสีแดงเสียดด้วย ตะตา จังเลย

วันนี้เธออุแปลกไปนะ ใส่ก็เสื้อสีแดงเสียดด้วย ตะคุดตา จังเลย

閉目塞聽

bì mù sāi tīng

ปิด ตา ปิด ฟัง

หูหนวกตาบอด

หมายความว่า ไม่รับรู้รับเห็นสิ่งใด ๆ

ทั้งสิ้น เปรียบเหมือนหูก็หนวก

ปิดหูปิดตา	ไม่ได้ยินอะไรเลย และตาก็บอด
หมายความว่า ไม่รับรู้รับเห็นสิ่งใด ๆ	มองไม่เห็นอะไรเลย
ทั้งสิ้น เปรียบเหมือนปิดตาไม่ให้เห็น	
ปิดหูไม่ให้ได้ยิน	

สำนวนอื่นในภาษาจีนที่มีความหมายคล้ายคลึงกับสำนวนข้างต้น คือ

防 蔽 耳 目	ปิดหูบังตา
fáng bì ěr mù	หมายความว่า ปิดหูปิดตา
ป้องกัน บัง หู ตา	ไม่รับรู้เรื่องราวใด ๆ ทั้งสิ้น
	เปรียบเหมือนปิดหูไม่ให้ได้ยิน
	บังตาไม่ให้เห็น

在工作中 閉目塞聽、不聽取別人意見的人很難有進步。

Zài gōngzuò zhōng bì mù sāi tīng、bù tīngqǔ biérén de yìjiàn hěn nán shǐ rén jìnbù .

ในการทำงานหากปิดหูปิดตา คนที่ไม่รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ก็ยากที่จะมีความเจริญก้าวหน้า

在工作中 防蔽耳目、不聽取別人意見的人很難有進步。

Zài gōngzuò zhōng fáng bì ěr mù、bù tīngqǔ biérén de yìjiàn hěn nán shǐ rén jìnbù .

ในการทำงานหากปิดหูบังตา คนที่ไม่รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ก็ยากที่จะมีความเจริญก้าวหน้า

ในการทำงานหากทำเป็นหนูนวกตาบอด ไม่รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ก็ยากที่จะประสบความสำเร็จ และเจริญก้าวหน้า

歷 歷 在 目	ติดตา
lì lì zài mù	หมายความว่า ปราบกฐัดเงินแก่ตา
ชัดเงิน ที่ ตา	ยังรู้สึกนึกเห็นภาพอยู่ไม่รู้เลือน
หมายความว่า ปราบกฐัดเงินอยู่ข้างหน้า	
เปรียบเหมือนสิ่งที่เห็นหรือเรื่องราวที่	
เคยเห็นยังปรากฏชัดเงินอยู่ที่ตา	

雖然過去三十年了，但是我們初次見面的情景卻還歷歷在目。

Suīrán guò qù sānshí nián le , dànshì wǒmen chūcì jiànmiàn de qíngjìng què hái lì lì zài mù .

ถึงแม้ว่าจะผ่านไปสามสิบปีแล้ว แต่ภาพที่เราเจอกันครั้งแรก กลับยังชัดเจนที่ตา

動心娛目

dòng xīn yú mù

ไหวใจ สุขตา

สุขตาตื่นใจ

หมายความว่า ตื่นเต้นรู้สึก

มีความสุขเมื่อพบเห็นแสงสีสิ่งสวยงาม

แปลกใหม่เปรียบเหมือนว่าเมื่อสุขตา

ใจก็สุขตามไปด้วย

ตื่นตาตื่นใจ

หมายความว่า ตื่นเต้น เพราะ ได้พบ

ได้เห็นสิ่งที่ไม่เคยพบเคยเห็น

ส่วนอื่นในภาษาจีนที่มีความหมายเหมือนกับส่วนข้างต้น คือ

爽心悦目

shuǎng xīn yuè mù

สุขใจงามตา

สุขตาสุขใจ

หมายความว่า สิ่งที่มีมองเห็น ทำให้

จิตใจสดชื่นเบิกบาน

這一場歌舞表演，使觀眾們覺得動心娛目，都說演出非常成功。

Zhè yī chǎng gē wǔ biǎoyǎn , shǐ guānzhòngmen juéde dòng xīn yú mù , dōu shuō yǎn chū fēicháng chénggōng .

การแสดงร้องรำชุดนี้ ทำให้บรรดาผู้ชมรู้สึกสุขตาตื่นใจ ต่างก็พูดกันว่าแสดงได้ประสบความสำเร็จอย่างมากเลยทีเดียว

這一場歌舞表演，使館眾們覺得爽心悦目，都說演出非常成功。

Zhè yī chǎng gē wǔ biǎoyǎn , shǐ guānzhòngmen juéde shuǎng xīn yú mù , dōu shuō yǎn chū fēicháng chénggōng .

การแสดงร้องรำชุดนี้ ทำให้บรรดาผู้ชมรู้สึกสุขตาสุขใจ ต่างก็พูดกันว่าแสดงได้ประสบความสำเร็จอย่างมากเลยทีเดียว

การแสดงร้องรำชุดนี้ ทำให้บรรดาผู้ชมรู้สึกตื่นตาตื่นใจ ต่างก็พูดเป็นเสียงเดียวกันว่าแสดงได้ประสบความสำเร็จอย่างมากเลยทีเดียว

目瞪口呆

mù dēng kǒu dāi

ตา ลืมตา ปาก ค้าง

ลืมตาค้าง อ้าปากค้าง

หมายความว่า ลักษณะอาการตกใจ

สุดขีด เปรียบเหมือนตกใจสุด ๆ

จนตาค้าง ปากค้างพูดอะไรไม่ออก

ตาเหลือกตาพอง

หมายความว่า อาการแสดง

ตกใจตื่นกลัว

สำนวนอื่นในภาษาจีนที่มีความหมายคล้ายคลึงกันกับสำนวนข้างต้น คือ

目瞪口呆

mù chēng kǒu chǐ

ตา ค้าง ปาก อ้า

ตาค้างปากอ้า

หมายความว่า ลักษณะอาการ

ตื่นตระหนกตกใจ เปรียบเหมือน

ตกใจจนตาค้างปากอ้า

瞠目而視

chēng mù ěr shì

ค้าง ตา แล้ว มอง

เบิกตาจ้องมอง

หมายความว่า ตกใจมาก กลัวมาก

เปรียบเหมือนอาการที่เบิกตามอง

แสดงถึงความตกใจกลัว

瞠目結舌

chēng mù jié shé

ค้าง ตา แข็ง ลิ้น

เบิกตามองลิ้นค้างแข็ง

หมายความว่า ลักษณะที่ตกใจ

เปรียบเหมือนอาการที่เบิกตามอง

แสดงถึงความตกใจกลัว

目瞪口呆

mù dāi kǒu zā

ค้างง ปาก อ้า

ปากอ้าค้าง

หมายความว่า ตกใจสุดขีด

เปรียบเหมือนตกใจจนค้างง ปากค้าง
ในลักษณะออกเสียงคำว่า “จา (zā)”

目瞪口呆

mù dèng shén dāi

ตาเบิกโพลง จิตใจ งง

ค้างงใจหาย

หมายความว่า ตกใจสุดขีด

เปรียบเหมือนอาการตกใจสุดขีดจน
ค้างง ขวัญหาย

目瞪口呆

mù dèng shé jiāng

ตาเบิกโพลง ลิ้น แข็ง

ค้างงลิ้นแข็ง

หมายความว่า อาการตื่นตะลึง

เปรียบเหมือนตื่นตะลึงจนค้างงลิ้นแข็ง

看見老虎從籠子裡跳出來，孩子們被嚇的目瞪口呆。

Kànjiàn lǎohǔ cóng lóngzi lǐ tiào chū lái , háizimēn bèi xià de mù dèng kǒu dāi .

ครั้งเห็นเสือกระโดดออกมาจากกรง เด็ก ๆ ต่างก็ตกใจจนลืมตาค้างอ้าปากค้าง

看見老虎從籠子裡跳出來，孩子們被嚇的目瞪口呆。

Kànjiàn lǎohǔ cóng lóngzi lǐ tiào chū lái , háizimēn bèi xià de mù chēng kǒu chǐ .

ครั้งเห็นเสือกระโดดออกมาจากกรง เด็ก ๆ ต่างก็ตกใจจนตาค้างปากอ้า

看見老虎從籠子裡跳出來，孩子們被嚇的瞠目而視。

Kànjiàn lǎohǔ cóng lóngzi lǐ tiào chū lái , háizimēn bèi xià de chēng mù ér shì .

ครั้งพอเห็นเสือกระโดดออกมาจากกรง เด็ก ๆ ต่างก็ตกใจจนเบิกตาจ้องมอง

看見老虎從籠子裡跳出來，孩子們被嚇的目瞪口呆。

Kànjiàn lǎohǔ cóng lóngzi lǐ tiào chū lái , háizimēn bèi xià de mù dāi kǒu zā .

ครั้งพอเห็นเสือกระโดดออกมาจากกรง เด็ก ๆ ต่างก็ตกใจจนปากอ้าค้าง

看見老虎從籠子裡跳出來，孩子們被嚇的目瞪口呆。

Kànjiàn lǎohǔ cóng lóngzi lǐ tiào chū lái , háizimēn bèi xià de mù dèng shén dāi .

ครั้นพอเห็นเสือกระโดดออกมาจากกรง เด็ก ๆ ต่างก็ตกใจจนตาค้างใจหาย

看見老虎從籠子裡跳出來，孩子們被嚇的目瞪口呆。

Kànjiàn lǎohǔ cóng lóngzi lǐ tiào chū lái , háizimēn bèi xià de mù dèng shé jiāng .

ครั้นเห็นเสือกระโดดออกมาจากกรง เด็ก ๆ ต่างก็ตกใจจนตาค้างลิ้นแข็ง

ครั้นเห็นเสือกระโดดออกมาจากกรง เด็ก ๆ ต่างก็ตกใจจนตาเหลือกตาพอง

煙雲過眼

yān yún guò yǎn

ควัน เมฆ ผ่าน ตา

เมฆควันผ่านตา

หมายความว่า ชั่วประเดี๋ยวก็ผ่านไป

ไม่เหลือร่องรอย เปรียบเหมือน

เมฆและควันที่ผ่านตาไปอย่างรวดเร็ว

ชั่วพริบตาเดียว

หมายความว่า ระยะเวลาสั้น ๆ

รวดเร็วมาก เปรียบเหมือนช่วง

ระยะเวลาที่รวดเร็วคั่งกับกระพริบ

ตาครั้งเดียว

人們都說用不完的金銀享受不盡的福壽，誰知道這一切卻好像煙雲過眼，容易失去。

Rénmen dōu shuō yòngbùwán de jīnyín xiǎngshòu bùjìn de fúshòu , shéi zhīdào zhè yīqiè què hǎoxiàng yān yún guò yǎn , róngyì shī qù .

ใคร ๆ ก็บอกว่าเงินทองใช้ไม่หมด โชคลาภมิให้มีความสุขไม่มีหมดสิ้น ใครจะรู้สิ่งเหล่านี้กลับสูญ

ไปอย่างง่ายดายราวกับเมฆควันผ่านตา

ใคร ๆ ก็บอกว่าเรามีโชคลาภมีเงินทองมากมายใช้อย่างไรก็ใช้ไม่หมด ใครจะรู้สิ่งเหล่านี้จะสูญไป
ได้ในชั่วพริบตาเดียว

賞心悅目

shǎng xīn yuè mù

ชื่นชม ใจ งาม ตา

งามตาใจชื่นชม

หมายความว่า สิ่งสวยงาม

ดูแล้วสบายตา

เจริญหูเจริญตา

หมายความว่า สิ่งที่ได้ยินหรือสิ่งที่

ได้เห็นทำให้รู้สึกสดชื่นเบิกบาน

美麗的自然風景，山，湖，樹林，真是令人賞心悅目。

Měilì de zìrán fēngjǐng , shān , hú , shùlín , zhēn shì lìng rén shǎng xīn yuè mù .

ทัศนียภาพของธรรมชาติที่สวยงาม ภูเขา แหล่งน้ำ ต้นไม้ ทำให้งามตาใจชื่นชมจริงๆ

ทัศนียภาพของธรรมชาติที่สวยงาม ภูเขา ลำธาร ต้นไม้ ทำให้เจริญหูเจริญตาจริงๆ

ถึงแม้ว่าจะผ่านไปสามสิบปีแล้ว แต่ภาพที่พวกเราเจอกันครั้งแรก กลับยังติดตาอยู่

目不交睫

mù bù jiāo jié

ตา ไม่ ติด ขนตา

ตาไม่เชื่อมกับขนตา

หมายความว่า จิตใจเป็นทุกข์

ไม่เป็นสุข เปรียบเหมือนใจเป็นทุกข์

แม้ขมนอนก็ไม่หลับตานอนลงได้

นอนตาไม่หลับ

หมายความว่า เป็นทุกข์ห้วงใจ หรือ

หวาดค่อภัย เปรียบเหมือนขมนอน

ก็นอนตาไม่หลับ

如果工作沒有及時完成，我目不交睫，日夜加班。

Rúguo gōngzuò méi yǒu jíshí wán chéng , wǒ mù bù jiāo jié rì yè jiā bān .

ถ้าหากว่างานยังไม่เสร็จทันเวลา ฉันก็ตาไม่เชื่อมกับขนตาหรอก ต้องทำงานทั้งวันทั้งคืน

ถ้าหากว่างานยังไม่เสร็จทันเวลา ฉันก็นอนตาไม่หลับหรอก ต้องทำงานทั้งวันทั้งคืน

不堪入目

bù kān rù mù

ไม่ อวดทน เข้า ตา

ตาทนมองไม่ได้

หมายความว่า ทนมองต่อไปไม่ได้

บาดตา

หมายความว่า ชัดตาทำให้ไม่สบายอารมณ์

ทนมองไม่ได้

現在有些年輕人在大街上接吻真是不堪入目。

Xiànzài yǒu xiē niánqīngrén zài dàjiē shàng jiēwěn zhēn shì bù kān rù mù .

สมัยนี้มีวัยรุ่นบางคนจูบกันบนถนน ตาทนมองไม่ได้จริง ๆ

สมัยนี้มีวัยรุ่นบางคนจูบกันบนถนน บาดตาจริง ๆ

死不瞑目

sǐ bù míng mù

ตาย ไม่ หลับตา ตา

ตายตาไม่หลับ

หมายความว่า เป็นทุกข์ ห่วงใย

เปรียบเหมือนเป็นห่วงมากถึงตาย

ก็ตายตาไม่ปิด

ตายตาไม่หลับ

หมายความว่า เป็นทุกข์ เป็นห่วง

เปรียบเหมือนเป็นห่วงเป็นทุกข์มาก

แม้ตายตาก็ไม่หลับ

父母辛辛苦苦扶養子女一輩子，如果不能看到子女事業取得成就，死不瞑目。

Fùmǔ xīnxīn kǔkǔ fú yǎng zǐnǚ yí bèizi , rúguǒ bù néng kàn dào zǐnǚ shìyè qǔdé chéngjiù ,
sǐ bù míng mù .

พ่อแม่เลี้ยงดูลูกลำบากตรากตรำมาตลอดชีวิต ถ้าหากไม่เห็นลูก ๆ ประสบความสำเร็จในหน้าที่
การงาน ถึงตายก็ตายตาไม่หลับ

พ่อแม่เลี้ยงดูลูกลำบากตรากตรำมาตลอดชีวิต ถ้าหากไม่เห็นลูก ๆ ประสบความสำเร็จในหน้าที่
การงาน ถึงตายก็ตายตาไม่หลับ

死也瞑目

sǐ yě míng mù

ตาย ก็ ปิด ตา

ตายก็ตาหลับ

หมายความว่า หมคห้วง

เปรียบเหมือนว่า แม้ตายก็ตายตาหลับ

ไร้ความห่วงกังวล

ตายตาหลับ

หมายความว่า ไม่มีห่วงกังวล

能看到你長大成人，安家立業，我死也瞑目。

Néng kàn dào nǐ zhǎngdà chéng rén , ānjiā lì yè , wǒ sǐ yě míng mù .

ได้เห็นเธอเติบโตเป็นผู้เป็นคน มีการมีงานทำ มีครอบครัว ฉันก็ตายตาหลับ

ได้เห็นเธอเติบโตเป็นผู้เป็นคน มีการมีงานทำ มีครอบครัว ฉันก็ตายตาหลับแล้ว

情人眼裡有西施

qíng rén yǎn lǐ yǒu Xī Shī

คู่รัก ตา ใน มี ไชซี¹

ในตาของคู่รักมีไชซี

หมายความว่า คนที่รักชอบกัน อะไรก็

ว่าดีไปหมด เปรียบเหมือนว่า เวลา

ความรักก็เห็นหญิงคู่รักสวยงามดั่งไชซี

เพียงผู้เดียว ส่วนหญิงอื่นนั้น ไม่สวยเลย

เสน่ห์ตาบอด

หมายความว่า เมื่อเกิดความรักแล้ว

อะไรก็ดีหมด เปรียบเหมือนความรัก

ทำให้ตาบอด เพราะเมื่อเกิดความรัก

ก็มองไม่เห็นอะไรเหมือนคนตาบอด

ไม่คำนึงถึงเหตุผล

你說你的女朋友漂亮，我看是“情人眼裡有西施”。

Nǐ shuō nǐ de nǚ péngyǒu piàoliàng , wǒ kàn shì " qíng rén yǎn lǐ yǒu Xī Shī " .

นายบอกว่าแฟนนายนะสวย ฉันว่าเข้าทำนองในตาของคู่รักมีไชซี

¹ ดูรายละเอียดคำอธิบายในหัวข้อ 3.1.2.2.1 หน้า 39 ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

นายบอกว่าแฟนนายนะสวย ฉันว่านะเข้าทำนองเส่นหาตาบอดเสียมากกว่า

目中無人	มองตัวเองด้วยตาหน้า
mù zhōng wú rén	มองผู้อื่นด้วยตาลหลัง
ตา กลาง ไม่มี คน	หมายความว่า เห็นดีแต่ของตัวเอง
ไม่มีคนอื่นในสายตา	ส่วนของคนอื่นเป็น ไม่ดีหมด
หมายความว่า หยิ่งมาก หยิ่งโส	หรือถูกเหยียดหยามผู้อื่น
โอหัง ถูกเหยียดหยามผู้อื่น	

สำนวนอื่นในภาษาจีนที่มีความหมายคล้ายคลึงกับสำนวนข้างต้น คือ

目使頤令	ใช้ตาสั่งคางสั่ง
mù shǐ yí lìng	หมายความว่า หยิ่งโส ถูกผู้อื่น
ตา ทำให้ คาง สั่ง	
目無下塵	ในสายตาไม่มีคนชั้นต่ำ
mù wú xià chén	หมายความว่า ถูกคนที่ต่ำกว่า
ตา ไร้ คน ชั้นต่ำ	เย่อหยิ่งโสถือตัว
眼高于頂 ¹	ตาสูงคู่มือ
yǎn gāo yú dǐng	หมายความว่า หยิ่งโสโอหัง
ตา สูง ที่ ยอด	อวดดี ถูกเหยียดหยามผู้อื่น

¹ 眼高于頂 yǎn gāo yú dǐng , 目使頤令 mù shǐ yí lìng , 目無下塵 mù wú xià chén , 目無餘子 mù wú yú zǐ และ 目指氣使 mù zhǐ qì shǐ ล้วนมีความหมายในเชิงทางลบเหมือนกัน คือ หยิ่งโสโอหัง หรือถูกเหยียดหยามผู้อื่น แต่ในขณะเดียวกัน yǎn gāo yú dǐng นั้น สามารถใช้ได้ทั้งในความหมายบวกและความหมายลบ เพราะ yǎn gāo yú dǐng ยังมีอีกความหมายหนึ่งซึ่งใช้ในทางความหมายบวก คือ ใช้เปรียบเทียบถึงคนที่มีสายตาเฉียบแหลม แยกแยะออก มองคนออก (Liú Sōngyún และคณะ 1999 : 1026)

目無餘子

mù wú yú zǐ

ตา ไร้ คนที่เหลือ

目指氣使

mù zhǐ qì shǐ

ตา ชี้ กคจี ทำให้

ตาไม่มีคนอื่น

หมายความว่า หยิ่งยโส ดูถูก

เหยียดหยามผู้อื่น

ใช้สายตาชี้สั่ง

หมายความว่า ลักษณะท่าทาง

แสดงถึงว่า หยิ่งมาก

這個人一貫 目中無人，自高自大。

Zhè gè rén yī guàn mù zhōng wú rén , zì gāo zì dà .

คนคนนี้เป็นคนที่ ไม่มีคนอื่นในสายตา อวดคิมาดั่งแต่ไหนแต่ไร

這個人一貫 目使頤令，自高自大。

Zhè gè rén yī guàn mù shǐ yí lìng , zì gāo zì dà .

คนคนนี้เป็นคนที่ ใช้ตาสั่งคางสั่ง อวดคิมาดั่งแต่ไหนแต่ไร

這個人一貫 目無下塵，自高自大。

Zhè gè rén yī guàn mù wú xià chén , zì gāo zì dà .

คนคนนี้เป็นคนที่ ในสายตาไม่มีคนชั้นต่ำ อวดคิมาดั่งแต่ไหนแต่ไร

這個人一貫 眼高于頂，自高自大。

Zhè gè rén yī guàn yǎn gāo yú dǐng , zì gāo zì dà .

คนคนนี้เป็นคนที่ ตาสูงคูที่ยอด อวดคิมาดั่งแต่ไหนแต่ไร

這個人一貫 目無餘子，自高自大。

Zhè gè rén yī guàn mù wú yú zǐ , zì gāo zì dà .

คนคนนี้เป็นคนที่ ตาไม่มีคนอื่น อวดคิมาดั่งแต่ไหนแต่ไร

這個人一貫 目指氣使，自高自大。

Zhè gè rén yī guàn mù zhǐ qì shǐ , zì gāo zì dà .

คนคนนี้เป็นคนที่ ใช้สายตาชี้สั่ง อวดคิมาดั่งแต่ไหนแต่ไร

คนคนนี้เป็นคนที่มองตัวเองด้วยตาหน้า มองผู้อื่นด้วยตาลัง อวดดีมาตั้งแต่ไหนแต่ไร

心開目明

xīn kāi mù míng

ใจเปิด ตา สว่าง

ใจเบิกบาน ตาก็สว่าง

หมายความว่า รู้เหตุการณ์ดีขึ้น เข้าใจ

คิดออก เปรียบเหมือนว่า จิตใจที่

เบิกบาน พอเห็นอะไรก็เข้าใจ

หูตาสว่าง

หมายความว่า เข้าใจ

รู้เหตุการณ์ดีขึ้น

老朋友的一番話使我心開目明，激起了我奮鬥下去的勇氣。

Lǎo péngyǒu de yī fān huà shǐ wǒ xīn kāi mù míng , jīqǐ le wǒ fèndòu xià qù de yǒngqì .

คำพูดของเพื่อนเก่าคำหนึ่งทำให้ฉันใจเบิกบานตาสว่าง กระตุ้นให้ฉันมีกำลังใจกล้าหาญที่จะต่อสู้ต่อไป

คำพูดของเพื่อนเก่าคำหนึ่งทำให้ฉันหูตาสว่าง กระตุ้นให้ฉันมีกำลังใจกล้าหาญที่จะต่อสู้ต่อไป

無面目見江東父老¹

wú miàn mù jiàn Jiāng Dōng fù lǎo

ไม่มี หน้า ตา พบ แม่น้ำเจียง

ตะวันออก พ่อแม่พี่น้อง

ไม่มีหน้าตาพบพ่อแม่พี่น้องที่

แม่น้ำเจียงตะวันออก หมายความว่า

ทำอะไรล้มเหลว สะอายใจ ไม่กล้า

แบกหน้าไปพบใครทั้งสิ้น

ขายหน้าขายตา

หมายความว่า อับอาย เปรียบเหมือน

เสียน้ำเสียดา

¹ ดูรายละเอียดคำอธิบายในหัวข้อ 3.1.2.2 หน้า 52 ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

สำนวนอื่นในภาษาไทยที่มีความหมายเหมือนกับสำนวนข้างต้น คือ
 ขาหน้าวันละห้าเบี้ย หมายความว่า อับอายขายหน้าทุกวัน เปรียบเหมือนการเสียหน้า
 เท่ากับเสียเบี้ยไปวันละห้าเบี้ยทุกวัน

每個人都希望我這次能拿冠軍，可我連第三名都沒有拿到，回去真是無面目見江東父老。

Měi gè rén dōu xīwàng wǒ zhè cì néng ná guànjūn , kě wǒ lián dì sān míng dōu méi yǒu
 ná dào , huí qù zhēn shì wú miàn mù jiàn Jiāng Dōng fù lǎo .

ทุกคนต่างก็หวังว่าครั้งนี้ฉันจะได้ตำแหน่งชนะเลิศ แต่ว่าแม้แต่อันดับที่ 3 ฉันก็ไม่ได้ กลับไป
 ไม่มีหน้าตาพบพ่อแม่พี่น้องที่แม่น้ำเจียงตะวันออกจริง ๆ

ทุกคนต่างก็หวังว่าครั้งนี้ฉันจะได้ตำแหน่งชนะเลิศ แต่ว่าแม้แต่อันดับที่ 3 ฉันก็ไม่ได้ กลับไปคราวนี้
ขายหน้าขายตาจริง ๆ

ทุกคนต่างก็หวังว่าครั้งนี้ฉันจะได้ตำแหน่งชนะเลิศ แต่ว่าแม้แต่อันดับที่ 3 ฉันก็ไม่ได้ กลับไปคราวนี้
ขาหน้าวันละห้าเบี้ยจริง ๆ

眼淚洗面

yǎn lèi xǐ miàn

ตา น้ำตา ล้าง หน้า

น้ำตาอาบหน้า

หมายความว่า เสรีโสโคร่องให้

อย่างหนัก

น้ำตาอาบหน้า

หมายความว่า ร้องไห้อย่างหนัก

เปรียบเหมือนว่า ร้องไห้ให้น้ำตาไหล

นองหน้า

สำนวนอื่นในภาษาไทยที่มีความหมายคล้ายคลึงกับสำนวนข้างต้น คือ
 น้ำตานองหน้าหมายความว่า ร้องไห้อย่างหนัก เปรียบเหมือนว่า ร้องไห้ให้น้ำตาไหลพราก ๆ เต็มหน้า

他向我悔過的時候眼淚洗面，發誓改過自新，誰知以後不久又走上了販毒的老路。

Tā xiàng wǒ huī guò de shíhòu yǎn lèi xǐ miàn , fāshì gǎiguò zìxīn , shéi zhī yǐhòu bù jiǔ yòu zǒu shàng le fāndú de lǎolù .

ตอนที่เขามาสารภาพผิดกับฉัน น้ำตาอาบหน้าเลย แล้วก็สาบานว่าจะกลับเนื้อกลับตัวใหม่ ใครจะรู้ล่ะ หลังจากนั้นไม่นานก็กลับไปเดินทางเก่าค้ายาเสพติดเหมือนเดิมอีก

ตอนที่เขามาสารภาพผิดกับฉัน น้ำตาอาบหน้าเลย แล้วก็สาบานว่าจะกลับเนื้อกลับตัวใหม่ ใครจะรู้ล่ะ หลังจากนั้นไม่นานก็กลับไปเดินทางเก่าค้ายาเสพติดเหมือนเดิมอีก

ตอนที่เขามาสารภาพผิดกับฉัน น้ำตานองหน้าเลย แล้วก็สาบานว่าจะกลับเนื้อกลับตัวใหม่ ใครจะรู้ล่ะ หลังจากนั้นไม่นานก็กลับไปเดินทางเก่าค้ายาเสพติดเหมือนเดิมอีก

目不窺園

mù bù kuī yuán

ตาไม่ดูสวนดอกไม้

หมายความว่า ตั้งใจใจจดใจจ่อ

เปรียบเหมือนตั้งใจเรียนมากจนไม่มี

เวลาแม้แต่จะไปเดินเที่ยวดูสวนดอกไม้

ตั้งหน้าตั้งตา

หมายความว่า ทำอย่างจริงจัง ตั้งใจ

สำนวนอื่นในภาษาไทยที่มีความหมายคล้ายคลึงกับสำนวนข้างต้น คือ ก้มหน้าก้มตา หมายความว่า ทำโดยตั้งใจ ทำโดยไม่มองดูสิ่งอื่น

為了考上理想的大學，兩年來他目不窺園，專心讀書。

Wèi le kǎo shàng líxiǎng de dàxué , liǎng nián lái tā mù bù kuī yuán , zhuānxīn dú shū .

เพื่อที่จะสอบเข้ามหาวิทยาลัยในฝันให้ได้ สองปีที่ผ่านมาเขาตาไม่ดูสวนดอกไม้ ตั้งอกตั้งใจ มุ่งมั่นอ่านหนังสือ

เพื่อที่จะสอบเข้ามหาวิทยาลัยในฝันให้ได้ สองปีที่ผ่านมาเขตั้งหน้าตั้งตาขยันอ่านหนังสือ

เพื่อที่จะสอบเข้ามหาวิทยาลัยในฝันให้ได้ สองปีที่ผ่านมาเขก้มหน้าก้มตาขยันอ่านหนังสือ

獐頭鼠目	ตาปลาตุก
zhāng tóu shǔ mù	หมายความว่า คนที่หน้าตาไม่น่าไว้
แหลม หัว หนู ตา	วางใจ เปรียบตาที่มีลักษณะเล็กกว่า
หัวแหลมตาเหมือนหนู	เหมือนตาปลาตุก
หมายความว่า คนที่หน้าตาไม่น่า	
ไว้วางใจ เปรียบเหมือนว่า คนที่มี	
ลักษณะหัวแหลมเล็กและตาเล็กกลม	
เหมือนหนู ไม่น่าคบไม่น่าไว้วางใจ	

這個家伙 獐頭鼠目，不可輕易相信。

Zhè gè jiāhuǒ zhāng tóu shǔ mù , bù kě qīngyì xiāngxìn .

ไอ้หมอนี้หัวแหลมเล็กตาเหมือนหนู อย่าไปไว้ใจหลงเชื่อง่าย ๆ

ไอ้หมอนี้ลักษณะตาปลาตุก เป็นคนที่ไว้ใจไม่ได้

觸目皆是	หนาตา
chù mù jiē shì	หมายความว่า มีจำนวนมาก
สัมผัส ตา ต่างก็ ไซ้	หรือมีมากมาย
ตาสัมผัสต่างก็ไซ้	
หมายความว่า มากมาย	

在馬路邊的小攤兒上所賣的假名牌服裝 觸目皆是。

Zài mǎlù biān de xiǎotānr shàng suǒ mài de jiǎmíngpái fúzhuāng chù mù jiē shì .

เสื้อผ้าที่ห้อยปอมที่วางขายอยู่บนแผงลอยตามข้างถนน ตาสัมผัสต่างก็ไซ้ไปหมด

เสื้อผ้าที่ห้อยปอมที่วางขายอยู่บนแผงลอยตามข้างถนน หนาตาไปหมด

耳聞目見

ěr wén mù jiàn

หู ฟัง ตา เห็น

หมายความว่า ได้ยิน ได้เห็นด้วยตัวเอง

เปรียบเหมือนได้ยินกับหู ได้เห็นกับตา

คำหูคำตา

หมายความว่า ปราบกฏขัดแก้ตา

หรือได้ยิน ได้เห็นด้วยตนเอง

เปรียบเหมือนมากระทบโศคประสาท

ให้คำหูคำตาอยู่นั้นแหละ

สำนวนอื่นในภาษาจีนที่มีความหมายเหมือนกันกับสำนวนข้างต้น คือ

耳聞目睹

ěr wén mù dǔ

หู ฟัง ตา ดู

หูฟังตามอง

耳聞目擊

ěr wén mù jī

หู ฟัง ตา ชน

ฟังกับหู เห็นกับตา

สำนวนอื่นในภาษาไทยที่มีความหมายเหมือนกันกับสำนวนข้างต้นคือ

คำตา หมายความว่า ทำให้เห็นต่อหน้า ปราบกฏขัดแก้ตา

如果不是我耳聞目見，我可不相信他和別的女孩手拉手地走。

Rúguǒ bù shì wǒ ěr wén mù jiàn , wǒ kě bù xiāngxìn tā hé bié de nǚhái shǒu lā shǒu de zǒu .

ถ้าหากไม่ใช่หูฟังตาเห็น ฉันคงไม่เชื่อว่าเขาจะเดินจงมือไปกับผู้หญิงคนอื่น.

如果不是我耳聞目睹，我可不相信他和別的女孩手拉手地走。

Rúguǒ bù shì wǒ ěr wén mù dǔ , wǒ kě bù xiāngxìn tā hé bié de nǚhái shǒu lā shǒu de zǒu .

ถ้าหากไม่ใช่หูฟังตามอง ฉันคงไม่เชื่อว่าเขาจะเดินจงมือไปกับผู้หญิงคนอื่น.

如果不是我耳聞目擊，我可不相信他和別的女孩手拉手地走。

Rúguǒ bù shì wǒ ěr wén mù jī , wǒ kě bù xiāngxìn tā hé bié de nǚhái shǒu lā shǒu de zǒu .

ถ้าหากไม่ใช่หูฟังกับหูเห็นกับตา ฉันคงไม่เชื่อว่าเขาจะเดินจงมือไปกับผู้หญิงคนอื่น.

ถ้าหากไม่ได้เห็นตำหูตำตา ฉันคงไม่เชื่อหรือกว่าเขาจะเดินจงมือไปกับผู้หญิงอื่น
ถ้าหากไม่ได้เห็นตำตา ฉันคงไม่เชื่อหรือกว่าเขาจะเดินจงมือไปกับผู้หญิงอื่น

睜 一 只 眼 ， 閉 一 只 眼

zhēng yī zhī yǎn , bì yī zhī yǎn

เปิด หนึ่ง ข้าง ตา ปิด หนึ่ง ข้าง ตา

ตาเปิดหนึ่งข้างปิดหนึ่งข้าง

หมายความว่า เมื่อเจอเรื่องราวอะไร

ก็ทำไม่รู้ไม่เห็น ไม่สนใจ เปรียบเหมือน

ตาข้างหนึ่งเปิด แต่อีกข้างหนึ่งปิด

เอาหูไปนาเอาตาไปไร่

หมายความว่า ทำไม่รู้ไม่เห็น ไม่สนใจ

เปรียบเหมือนเอาหูไปไว้เสียด้านนาเอาตา

ไปไว้เสียด้านไร่ใครจะทำอะไรไม่สนใจ

警察看見小偷在偷東西，不但不立即逮捕，反而睜一只眼，閉一只眼地走了。

Jǐngchá kàn jiàn xiǎotōu zài tōu dōngxi , bù dàn bù lìjí dǎibǔ , fǎn'ěr zhēng yī zhī yǎn ,
bì yī zhī yǎn de zǒu le.

ตำรวจเห็นขโมยกำลังขโมยของ แทนที่จะจับกุมทันที กลับตาเปิดหนึ่งข้างปิดหนึ่งข้างเดินไปเสียด้าน

ตำรวจเห็นขโมยกำลังขโมยของ แทนที่จะจับกุมทันที กลับเอาหูไปนาเอาตาไปไร่ซะ!

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า โดยทั่วไปสำนวนจีนและสำนวนไทยมีความหมายที่ตรงกันแม้กระทั่งวิธีเปรียบเทียบและวิธีการนำเสนอก็คล้ายกันมาก สามารถนำเอาสำนวนภาษาในทั้งสองภาษานี้มาแปลความหมายซึ่งกันและกันได้โดยตรง ดังนั้นในการแปลหากใช้สำนวนได้อย่างถูกต้องก็จะทำให้การแปลมีสีสันเพิ่มมากขึ้น

4.2 สำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีความหมายเหมือนหรือคล้ายคลึงกัน แต่สำนวนไทยใช้คำออกอวัยวะชนิดอื่น

貴 耳 賤 目

guì ěr jiàn mù

สูงส่ง หู ต่ำต้อย ตา

หูเบา

หมายความว่า เชื่อง่าย เชื่อตาม

คำพูดโดยไม่ไตร่ตรองเสียก่อน

หูสูงส่งตาต่ำด้อย
 หมายความว่า เชื่อในสิ่งที่คนได้ยิน
 โดยไม่สนใจเรื่องข้อเท็จจริง
 เปรียบเหมือนให้ความสำคัญต่อสิ่งที่
 หูได้ยิน ไม่เชื่อในสิ่งที่ตาได้เห็น

สำนวนอื่นในภาษาจีนที่มีความหมายคล้ายคลึงกับสำนวนข้างต้น คือ

以耳為目

yǐ ěr wéi mù

เอาหู กลายเป็น ตา

เอาหูเป็นตา

หมายความว่า ฟังแต่คำพูดของคนอื่น

เชื่อง่าย เชื่อตามคำพูดโดยไม่ไตร่ตรอง

她這個人貴耳賤目，誰說什麼都信。

Tā zhè ge rén guì ěr jiàn mù , shéi shuō shénme dōu xìn .

ชายคนนี้หูสูงส่งตาต่ำด้อย ใครพูดอะไรก็เชื่อหมด

她這個人以耳為目，誰說什麼都信。

Tā zhè ge rén yǐ ěr wéi mù , shéi shuō shénme dōu xìn .

ชายคนนี้เอาหูเป็นตา ใครพูดอะไรก็เชื่อหมด

ชายคนนี้หูเบา ใครพูดอะไรก็เชื่อหมด

舉目無親

jǔ mù wú qīn

เบิ่งมอง ตา ไร้ญาติ

เบิ่งตามองไร้ญาติ

หมายความว่า โคนเคี้ยวเคี้ยวคาย

ไร้ญาติ เปรียบเหมือนว่า มองไป

ทางไหนก็ไม่มีญาติพี่น้อง

หัวเดี้ยวกระเทียมลึบ

หมายความว่า ตัวคนเดี้ยวอยู่ตามลำพัง

ไม่มีพวกพ้องญาติพี่น้อง เปรียบเหมือน

กระเทียมทั้งหัวที่มีเพียงกลีบเดียวที่ดี

ส่วนกลีบอื่น ๆ ลึบฝ่อหมด

一個人來到中國，舉目無親，開始還真害怕。

Yi ge rén lái dào Zhōngguó , jǔ mù wú qīn , kāishǐ hái zhēn hàipà .

มาประเทศจีนคนเดียวบึ้งตามองไร้ญาติ แรก ๆ ก็ยังกลัว ๆ อยู่

มาประเทศจีนคนเดียวหัวเดียวกระเทียมลีบ แรก ๆ ก็ยังกลัว ๆ อยู่

一葉障目，不見泰山

yī yè zhàng mù , bù jiàn Tài Shān

หนึ่ง ใบไม้ บังตา ไม่เห็น ภูเขา ไท่ชาน

ใบไม้ใบเดียวบังตา มองไม่เห็นภูเขาไท่ชาน

หมายความว่า เรื่องราวหรือสิ่งเล็กน้อยที่

ทำให้หลงจนมองไม่เห็นสิ่งที่จริงหรือ

ปัญหาที่แท้จริง เปรียบเหมือนว่า ใบไม้

ใบเดียวปิดบังดวงตา แม้แต่ภูเขาใหญ่ก็

มองไม่เห็น

เส้นผมบังภูเขา

หมายความว่า เรื่องง่าย ๆ แต่คิดไม่ออก

หรือเรื่องที่เล็กน้อยมาทำให้หลงจน

ไม่เห็นสิ่งที่ต้องการหรือสิ่งที่จริง

เปรียบเหมือนว่าเส้นผมเพียงเล็กน้อย

แต่สามารถบังภูเขาได้

只看眼前小利益，忘記了遠大的目標，真是一葉障目，不見泰山。

Zhǐ yǎn qián xiǎo lìyì , wàngqì le yuǎndà de mùbiāo , zhēn shì yī yè zhàng mù ,

bù jiàn Tài Shān .

เพียงเห็นแค่ผลประโยชน์เล็ก ๆ น้อย ๆ ก็ลืมจุดมุ่งหมายที่ยิ่งใหญ่ ช่างเหมือนใบไม้ใบเดียวบังตา

มองไม่เห็นภูเขาไท่ชาน

เพียงเห็นแค่ผลประโยชน์เล็ก ๆ น้อย ๆ ก็ลืมจุดมุ่งหมายที่ยิ่งใหญ่ ช่างเหมือนเส้นผมบังภูเขาจริง ๆ

眼飽肚飢

yǎn bǎo dù jī

ตา อิ่ม ท้อง หิว

หมาเห็นข้าวเปลือก

หมายความว่า เห็นแล้วทำอะไรไม่ได้

เปรียบเหมือนหมาที่หิวโซ่อยากกินข้าว

หมายความว่า เห็นแล้วแต่ทำ	แต่ข้าวนั้นกลับเป็นข้าวเปลือก ไม่สามารถ
อะไรไม่ได้ เปรียบเหมือนตาเห็น	ที่จะกินได้
ของกินมากมาย แต่ท้องกลับยังหิว	
เพราะได้แต่มอง แต่กินไม่ได้	

สำนวนอื่นในภาษาไทยที่มีความหมายคล้ายคลึงกับสำนวนข้างต้น คือ
หมาเห็นเครื่องบิน หมายความว่า เห็นแล้วได้แต่มอง ทำอะไรไม่ได้

這個戒指真漂亮，但是我沒有錢，就只能眼飽肚飢地看一看。

Zhè gè jièzhǐ zhēn piàoliàng, dànshì wǒ méi yǒu qián, jiù zhǐ shù yǎn bǎo dù jī de kàn yi kàn.

แหวนวงนี้สวยจังเลย แต่ฉันไม่มีเงิน ก็แค่ตาอึดท้องหิวมองเท่านั้นเอง

แหวนวงนี้สวยจังเลย แต่ฉันไม่มีเงิน ก็เหมือนหมาเห็นข้าวเปลือกนั่นแหละ

แหวนวงนี้สวยจังเลย แต่ฉันไม่มีเงิน ก็เหมือนหมาเห็นเครื่องบินนั่นแหละ

水母目蝦

shuǐ mǔ mù xiā¹

แมงกะพรุน ตากุ้ง

แมงกระพรุนใช้ตากุ้ง

หมายความว่า ไม่มีความคิดเป็นของ

ตนเอง ตามคนอื่นไป เปรียบเหมือน

แมงกระพรุนใช้ตากุ้ง

จุงจมูก

หมายความว่า ปล่อยให้ผู้อื่น

ชักนำไป โดยไม่ใช้ความคิดของ

ตัวเอง เปรียบเหมือนควายที่เขาเอา

เชือกร้อยจมูกเพื่อให้จูงไปไหน

มาไหนได้สะดวก

¹ สำนวนนี้เปรียบว่า แมงกระพรุนนั้น ไม่มีหู ไม่มีตา จึงมองไม่เห็นและไม่ได้ยิน และมักจะ ฟุ้งกึ่งเสมอในการหลบลีกคน เพราะวกุ้งนั้นมีตา สามารถมองเห็นได้ และเมื่อเวลาที่กุ้งเห็นคนก็ จะตกใจหนีไป ทำให้แมงกระพรุนรู้ว่ามีคนมา จึงหนีตามกุ้งไปด้วย (Wáng Jiànyīn , Chén Jié และคณะ, 1999 : 1182)

我的這個朋友，別人說什麼是什麼，從來沒有自己的想法，真是水母目蝦。

Wǒ de zhè ge péngyou , biérén shuō shénme shì shénme , cónglái méi yǒu zìjǐ de xiǎngfǎ , zhēn shì shuǐ mǔ mù xiā .

เพื่อนของฉันนี่ ใครพูดอะไรก็ว่าตามอย่างนั้น แต่ไหนแต่ไรไม่เคยมีความคิดเป็นของตนเองเลย เป็นประเภทเมงกระพรุนใช้คำกึ่งเสียดจริง ๆ

เพื่อนของฉันนี่ ใครพูดอะไรก็ว่าตามอย่างนั้น ไม่เคยมีความคิดเป็นของตนเอง ชอบแต่ให้เขา งมงูเสียดจริง ๆ

眼中釘，肉中刺

yǎn zhōng dīng , ròu zhōng cì

ตา กลาง ตะปู เนื้อ กลาง หนาม

ตะปูในตา หนามในเนื้อ

หมายความว่า คนที่ขวางทางเราหรือ

คนที่เราเกลียดชัง เปรียบเหมือนตะปูที่

ทิ่มแทงอยู่ในตาและหนามที่ทิ่มแทงใน

เนื้อ ทำให้เรารู้สึกรำคาญหรือเจ็บปวด

หนามขอกอก

หมายความว่า คนหรือสิ่งที่เรา

เกลียดชัง และคนหรือสิ่งที่ทำให้รู้สึก

เหมือนมีอะไรมาทิ่มแทงอยู่ในอก

ตลอดเวลา เปรียบเหมือนหนามที่

ทิ่มแทงอยู่ในอก

在反腐倡廉的活動中，由於觸及了一些人的利益，這些人就把我看成了眼中釘，肉中刺，但是這不能動搖我的決心。

Zài fǎnfǔ chànglián de huódòng zhōng , yóuyú chūjǐ le yī xiē rén de lìyì , zhè xiē rén jiù bǎ wǒ kàn chéng le yǎn zhōng dīng , ròu zhōng cì , dànshì zhè bù néng dòng yāo wǒ de juéxīn .

ในกิจกรรมต่อต้านการทุจริตนั้น เนื่องจากว่าได้ไปกระทบกระเทือนถึงผลประโยชน์ของคนบางคน คนเหล่านี้เลยเห็นฉันเป็นตะปูในตา หนามในเนื้อ แต่ถึงอย่างไรก็ไม่สามารถเปลี่ยนความตั้งใจในการปราบปรามการทุจริตของฉันได้

ในการปราบปรามการทุจริตนั้น เนื่องจากว่าได้ไปกระทบกระเทือนถึงผลประโยชน์ของคนบางคน คั้งนั้นพวกเขาเลยเห็นฉันเป็นหนามขอกอก แต่ถึงอย่างไรก็ไม่สามารถเปลี่ยนความตั้งใจในการปราบปรามการทุจริตของฉันได้

過目成誦

guò mù chéng sòng

ผ่าน ดา สำเร็จ ท่อง

ผ่านดาก็ท่องได้

หมายความว่า ฉลาดหลักแหลม

เปรียบเหมือนคูผ่านดาเพียงครั้งเดียว

ก็สามารถท่องได้หมด

หัวแหลม

หมายความว่า เฉลียวฉลาด

ปราดเปรียว

這個孩子從小就聰明過人，能過目成誦，將來一定有出息。

Zhè ge háizi cóng xiǎo jiù cōngmíng guòrén , néng guò mù chéng sòng , jiānglái yīdìng yǒu chūxì .

เด็กคนนี้ฉลาดมาตั้งแต่เด็ก ผ่านดาก็ท่องได้ ภายภาคหน้าต้องเจริญก้าวหน้า มีอนาคตที่สดใสแน่นอน

เด็กคนนี้ฉลาดมาตั้งแต่เด็ก หัวแหลมแบบนี้ ภายภาคหน้าต้องเจริญก้าวหน้า มีอนาคตที่สดใสแน่นอน

頭暈眼花

tóu yūn yǎn huā

หัว หมุน ดา ลาย

หัวหมุนดาลาย

หมายความว่า เวียนหัวดาลาย

หน้ามืด

หมายความว่า เวียนหัว มัวตา

ดูอะไรพร่าไปหมด

開了一天的會，又是發言又是分析報告，弄得我頭暈眼花。

Kāi le yī tiān de huì , yòu shì fāyán yòu shì fēnxī bàogào , nòng de wǒ tóu yūn yǎn huā .

วันนี้ประชุมตลอดทั้งวัน ทั้งแสดงความคิดเห็นทั้งวิเคราะห์รายงาน ทำเอาฉันหัวหมุนดาลายไปหมด

วันนี้ประชุมตลอดทั้งวัน ทั้งพูดแสดงความคิดเห็นทั้งวิเคราะห์รายงาน ทำเอาฉันหน้ามืดไปหมด

口沸目赤

kǒu fèi mù chì

ปากเดือดตาแดง

ตาแดงน้ำลายเต็มปาก

หมายความว่า ลักษณะอารมณ์ที่

โกรธน้ำเสียงและสีหน้าที่เครียด

เปรียบเหมือนอารมณ์ที่โกรธจน

ตาแดงเถียงกันจนน้ำลายเต็มปาก

หน้าดำหน้าแดง

หมายความว่า ทุ่มเถียงกันจน

เลือดขึ้นหน้าด้วยความโกรธ

เปรียบเหมือนเวลาที่ทะเลาะกันหรือ

เถียงกันจนเลือดขึ้นหน้า ทำให้หน้า

แดงและหน้าดำด้วยความโกรธ

那兩個人為了誰當董事長的事爭得口沸目赤。

Nà liǎng ge rén wèile shéi dāng dǒng shìzhǎng de shì zhēng de kǒu fèi mù chì .

สองคนนั้น ทะเลาะกันจนตาแดงน้ำลายเต็มปาก ก็เพราะเรื่องที่ว่าใครจะได้เป็นผู้อำนวยการ

สองคนนั้น ทะเลาะกันจนหน้าดำหน้าแดง ก็เพราะเรื่องที่ว่าใครจะได้เป็นผู้อำนวยการ

佛眼相看

fó yǎn xiāng kàn

พระตาซึ่งกันและกัน มอง

ตาพระมองซึ่งกันและกัน

หมายความว่า มีความเมตตากรุณา

เป็นมิตรต่อกันอย่างตาพระที่เป็นมิตร

และเปี่ยมไปด้วยความเมตตากรุณา

ใจพระ

หมายความว่า ใจดีมีเมตตากรุณา

เปรียบเหมือนมีความเมตตากรุณา

เหมือนพระสงฆ์แผ่เมตตาต่อคนทั่วไป

數年來，我一忍再忍，可這次你欺人太甚，不是我佛眼相看，你早已命喪九泉了。

Shù nián lái , wǒ yī rěn zài rěn , kě zhè cì nǐ qī rén tài shèn , bù shì wǒ fó yǎn xiāng kàn , nǐ zǎo yǐ mìng sāng jiǔ quán le .

หลายปีมานี้ที่ฉันทนได้ก็ทน แต่ครั้งนี้เธอรังแกคนมากเกินไป ถ้าหากฉันไม่ใช่ตาพระมองซึ่งกันและกันล่ะก็ เธอคงลงนรกไปนานแล้ว

หลายปีมานี้ฉันอดทนครั้งแล้วครั้งเล่า แต่ครั้งนี้เธอข่มเหงรังแกคนมากเกินไป ถ้าหากฉันไม่ใช่คน
ใจพระลี้เกี๊ยะ เธอคงตายไปนานแล้ว

目無尊長

mù wú zūn zhǎng

ตา ไร้ เคารพ ผู้ใหญ่

ไม่มีผู้ใหญ่ในสายตา

หมายความว่า จงหองอวดดี

ไม่เคารพผู้ใหญ่

จงหองพองชน

หมายความว่า เย่อหยิ่งจงหอง

這個孩子完全被寵壞了，目無尊長的人把什麼人都不放在眼裏。

Zhè gè hái zǐ wán quán bèi chǒng huài le , mù wú zūn zhǎng de rén bǎ shénme rén
dōu bù fàng zài yǎn lí.

เด็กคนนี้นิสัยเสียจริง ๆ ตาไม่เคารพผู้ใหญ่ ไม่ว่าใครก็ไม่อยู่ในสายตา

เด็กคนนี้นิสัยเสียจริง ๆ จงหองพองชน ไม่รู้จักเคารพผู้หลักผู้ใหญ่

目不識丁

mù bù shí dīng

ตา ไม่ รู้ตัวอักษร คำว่า “ ดิง ”

ตาไม่รู้จักตัวอักษร คำว่า “ ดิง ”

หมายความว่า ไม่มีความรู้ เปรียบเหมือน

ตัวหนังสือแม้แต่ตัวเดียวก็ไม่รู้จัก คือ

แม้แต่ตัวอักษร คำว่า “ ดิง (丁 dīng) ”

ซึ่งเป็นอักษรที่ง่ายมากทุกคนรู้จักก็ยังไม่

อ่านไม่ออก ไม่รู้จัก

ก ขั ไม่กระตือรือ

หมายความว่า ไม่รู้หนังสือ

อ่านหนังสือไม่ออก เขียนไม่ได้

เปรียบเหมือนไม่รู้จักตัว ก ขั อ่านและ

ฟังไม่ออก การอ่านออกเสียง ก ข เป็น

ก ขั เพราะโบราณอ่านเป็นเสียงผันสูงต่ำ

สำนวนอื่นในภาษาจีนที่มีความหมายคล้ายคลึงกับสำนวนข้างต้น คือ

目不知書

mù bù zhī shū

ตา ไม่ รู้ หนังสือ

ตาไม่รู้หนังสือ

หมายความว่า ไม่รู้จักอักษร

อ่านเขียนไม่เป็น

สำนวนอื่นในภาษาไทยที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน คือ

ตามีตามา ตาสีตาสา หมายความว่า คนบ้านนอกหรือชาวบ้านธรรมดา ไม่มีความรู้หรือ
ได้รับการศึกษาน้อย

目不識丁的人很難在社會上立足。

Mù bù shì dīng de rén hěn nán zài shèhuì shàng lìzú .

คนที่ตาไม่รู้จกคำว่า “ดิง (dīng)” ก็ยากที่จะขึ้นห้อยคอกู้ได้ในสังคม

目不知書的人很難在社會上立足。

Mù bù zhī shū de rén hěn nán zài shèhuì shàng lìzú .

คนที่ตาไม่รู้หนังสือ ก็ยากที่จะขึ้นห้อยคอกู้ได้ในสังคม

คนที่ ก ข ไม่กระดิกหู ก็ยากที่จะขึ้นห้อยคอกู้ได้อย่างมั่นคงในสังคม

ตามีตามา ตาสีตาสา ก็ยากที่จะขึ้นห้อยคอกู้ได้อย่างมั่นคงในสังคม

展眼舒眉

zhǎn yǎn shū méi

ขยาย ตา คลายตา คิ้ว

ตาขยายคิ้วคลายออก

หมายความว่า ลักษณะอาการ

แสดงถึงดีอกดีใจ เปรียบเหมือน

เวลาที่สีใจตาก้จะขยายกว้าง

คิ้วก็จะคลายออก

หน้าบานเป็นกระดิ่ง

หมายความว่า ดีใจมาก

สำนวนอื่นในภาษาจีนที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน คือ

眉開眼笑

méi kāi yǎn xiào

คิ้วเปิด ตา ยิ้ม

คิ้วเปิดตา ยิ้ม

หมายความว่า ดีใจมาก

小李買彩票中了三等獎，高興得展眼舒眉。

Xiǎo Lǐ mǎi cǎipiào zhòng le sānděng jiǎng , gāoxìng de zhǎn yǎn shū méi .

เสี่ยวหลี่ ถูกล็อตเตอรี่รางวัลที่ 3 ดีใจจนตาขยายคิ้วคลายออก

小李買彩票中了三等獎，高興得眉開眼笑。

Xiǎo Lǐ mǎi cǎipiào zhòng le sānděng jiǎng , gāoxìng de méi kāi yǎn xiào .

เสี่ยวหลี่ ถูกล็อตเตอรี่รางวัลที่ 3 ดีใจจนคิ้วเปิดตา ยิ้ม

เสี่ยวหลี่ ถูกล็อตเตอรี่รางวัลที่ 3 ดีใจจนหน้าบานเป็นกระดิ่ง

4.3 สำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีความหมายเหมือนหรือคล้ายคลึงกัน แต่สำนวนไทยไม่กล่าวถึงคำบอกอวัยวะ

眉目如畫

méi mù rú huà

คิ้ว ตา คิ่ง ภาพวาด

หมายความว่า หน้าตาสวยมาก

เปรียบว่าหน้าตาสวยเหมือนภาพวาด

สวยเหมือนนางฟ้า

หมายความว่า ผู้หญิงที่หน้าตาสวย

อย่างหาที่เปรียบไม่ได้ เปรียบเหมือน

ว่าหน้าตาสวยมาก คิ่งนางฟ้านางสวรรค์

สำนวนอื่นในภาษาจีนที่มีความหมายคล้ายคลึงกันอีก 2 สำนวน คือ

月眉星眼

yuè méi xīng yǎn

พระจันทร์ คิ้ว ดาว ตา

คิ้วพระจันทร์ตาดาว

หมายความว่า ผู้หญิงที่หน้าตาสวย

เปรียบเหมือนผู้หญิงที่สวย มีคิ้วโค้ง

คิ้ววงเดือนตาแวววาวสุกสกาวคิ่งดาว

眉清目秀

méi qīng mù xiù

คิ้ว ไส้ ตา สวย

คิ้วไส้ตาสวย

หมายความว่า หน้าตาสวย

สำนวนอื่นในภาษาไทยที่มีความหมายคล้ายคลึงกับสำนวนข้างต้น คือ
สวยหยาดฟ้ามาดิน หมายความว่า สวยมาก สวยเหมือนเทพธิดา เปรียบเหมือนสวยมาก
สวยเหลือเกินเหมือนเทพธิดาที่ลงมาจากฟ้า

這個姑娘 眉目如畫，可稱得是絕代佳人。

Zhè ge gūniāng méi mù rú huà , kě chēng de shì juédài jiārén .

หญิงสาวผู้คิ้วตาคิ่งภาพวาด อาจจะเรียกได้ว่าชาตินี้หาไม่ได้อีกแล้ว

這個姑娘 月眉星眼，可稱得是絕代佳人。

Zhè ge gūniāng yuè méi xīng yǎn , kě chēng de shì juédài jiārén .

หญิงสาวผู้คิ้วพระจันทร์ตาดาว อาจจะเรียกได้ว่าชาตินี้หาไม่ได้อีกแล้ว

這個姑娘 眉清目秀，可稱得是絕代佳人。

Zhè ge gūniāng méi qīng mù xiù , kě chēng de shì juédài jiārén .

หญิงสาวผู้คิ้วไส้ตาสวย อาจจะเรียกได้ว่าชาตินี้หาไม่ได้อีกแล้ว

หญิงสาวผู้สวยเหมือนนางฟ้า อาจจะเรียกได้ว่าชาตินี้หาไม่ได้อีกแล้ว

หญิงสาวผู้สวยหยาดฟ้ามาดิน อาจจะเรียกได้ว่าชาตินี้หาไม่ได้อีกแล้ว

眼饞肚飽

yǎn chán dù bǎo

ตา ตะกละ ท้อง อิ่ม

หมายความว่า โลกมาก ไม่รู้จักพอ

เปรียบเหมือนตาเห็นอะไรก็กินหมด

ทำให้ท้องอืดตลอด

โลกโมโหสัน

หมายความว่า อยากได้มาก ๆ

อยากได้ไม่รู้จักพอ

他做部長七八年了，不知收了多少賄賂，馬上就要退休了，可仍然眼饞肚飽的貪得無厭。

Tā zuò bùzhǎng qī bā nián le , bù zhī shōu le duōshǎo huìlù , mǎshàng jiù yào tuìxiū le , kě rēngrán yǎn chán dù bǎo de tān de wúyàn .

เขาทำงานเป็นรัฐมนตรีมาเจ็ดแปดปีแล้ว ได้รับเงินสินบนไม่รู้เท่าไร อีกไม่นานก็จะเกษียณแล้ว แต่เขายังคงตาตะกตะท้องอึดไม่รู้จักพอ

เขาทำงานเป็นรัฐมนตรีมาเจ็ดแปดปีแล้ว ได้รับเงินสินบนไม่รู้เท่าไร อีกไม่นานก็จะเกษียณแล้ว แต่เขายังคงโลกโมโหไม่รู้จักพอ

有板有眼

yǒu bǎn yǒu yǎn

มี จังหวะ มี ตา

หมายความว่า ทำอะไรมีขั้นมีตอน

มีระเบียบ

มีจังหวะจะโคน

หมายความว่า ทำอะไรมีขั้นมีตอน

จำนวนอื่นในภาษาจีนที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน คือ

一板一眼

yī bǎn yī yǎn

หนึ่ง จังหวะ หนึ่ง ตา

หนึ่งจังหวะหนึ่งตา

หมายความว่า ทำอะไรมีขั้นมีตอน

เป็นลำดับ เปรียบเหมือนจังหวะ

จะโคนหรือท่วงทำนองในการเล่น

ดนตรีหรือแสดง

新經理雖然很年輕，但是做事情有板有眼，很穩重。

Xīn jīnglǐ suīrán hěn niánqīng , dànshì zuò shìqíng yǒu bǎn yǒu yǎn , hěn wěnzhòng .

ผู้จัดการคนใหม่ ถึงแม้ว่าอายุน้อย แต่ทำงานมีจังหวะมีตา สุขุมรอบคอบดี

新經理雖然很年輕，但是做事情一板一眼，很穩重。

Xīn jīnglǐ suīrán hěn niánqīng , dànshì zuò shìqíng yī bǎn yī yǎn , hěn wěnzhòng .

ผู้จัดการคนใหม่ ถึงแม้ว่าอายุยังน้อย แต่ทำงานหนึ่งจิ้งหะหนึ่งตา สุขุมรอบคอบดี

ผู้จัดการคนใหม่ ถึงแม้ว่าอายุยังน้อย แต่ทำงานมีจิ้งหะจะโคน สุขุมรอบคอบดี

眼高手低

yǎn gāo shǒu dī

ตา สูง มือ ต่ำ

หมายความว่า คิดดีแต่ทำอะไร

ไม่ได้เรื่องเลย เปรียบเหมือนตา

อยู่สูง คือมีความคิดดี แต่มือต่ำ

คือความเป็นจริงแล้วความสามารถต่ำ

ทำดีทีเหลว

หมายความว่า มีท่าทางดี แต่ทำอะไร

ไม่ได้เรื่อง

這個人眼高手低，千萬別把重要的事情交給他做。

Zhè ge rén yǎn gāo shǒu dī , qiānwàn bié bǎ zhòngyào de shìqíng jiāo gěi tā zuò .

คนคนนี้ตาสูงมือต่ำ อย่าเอางานที่สำคัญให้เขาทำเด็ดขาด

คนคนนี้ทำดีทีเหลว อย่าเอางานที่สำคัญให้เขาทำเด็ดขาด

目空一切

mù kōng yí qiè

ตา วางเปล่า ทั้งหมด

หมายความว่า ไม่มีอะไรอยู่ในสายตา

อวดดี เปรียบเหมือนว่าในสายตา

ว่างเปล่า ไม่มีอะไรอยู่ในสายตาเลย

ถือดี

หมายความว่า ทะนงตัว อวดดี

สำคัญตัวเองว่ามีดี

剛剛畢業你不要目空一切，以為什麼都很簡單。

Gāng gāng bìyè nǐ bù yào mù kōng yí qiè , yǐwéi shénme dōu hěn jiǎndān .

เธอเพิ่งจะเรียนจบ อย่าตาว่างเปล่าทั้งหมด คิดว่าอะไรก็ง่ายไปเสียหมด

เธอเพิ่งจะเรียนจบ อย่าถือดี คิดว่าอะไรก็ง่ายไปเสียหมด

殺人不眨眼

shā rén bù zhǎ yǎn

ฆ่า คน ไม่ กระพริบตา

ฆ่าคนไม่กระพริบตา

หมายความว่า โหดเหี้ยม

เปรียบเหมือนลักษณะที่โหดเหี้ยม

เกินคน ฆ่าคนโดยไม่กระพริบตาเลย

ขามฆ่าคนก็ไม่รู้สึกสะทสะท้าน

เลือดเย็น

หมายความว่า โหดเหี้ยม

凶殘的強盜殺人不眨眼，即使不滿月的嬰兒也不放過。

Xiōngcǎn de qiángdào shā rén bù zhǎ yǎn , jíshǐ bù mǎn yuè de yīng-ěr yě bù fàng guò .

โจรโหดร้ายทารุณฆ่าคนโดยไม่กระพริบตา แม้กระทั่งเด็กทารกที่ยังไม่ครบเดือนก็ไม่ละเว้น

โจรโหดร้ายทารุณเลือดเย็น แม้กระทั่งเด็กทารกที่ยังไม่ครบเดือนก็ไม่ละเว้น

滿目瘡痍

mǎn mù chuāng yí

เต็ม ตา พังพินาศ

หมายความว่า สูญเสียจนหมดสิ้น

เปรียบเหมือนสิ่งที่ตาเห็นอยู่นั้น

ล้วนพังพินาศ ไม่เหลืออะไรเลย

ราพนาสุร

หมายความว่า สูญเสียจนหมดเกลี้ยง

เปรียบเหมือนราพนาสุรซึ่งเป็นชื่อ

ทศกัณฐ์ในเรื่องรามเกียรติ์ “ราพ ”

เสียงเดียวกับ “ราบ ” ซึ่งแปลว่า

ราบเรียบ เกลี้ยง “สุร ” เสียงเดียวกับ

“สูญ ” ซึ่งแปลว่า หมดไม่มีเหลือ

ดังนั้นราพนาสุร จึงแปลว่า สูญจนเกลี้ยง

สำนวนอื่นในภาษาไทยที่มีความหมายคล้ายคลึงกับสำนวนข้างต้น คือ

ราบเป็นหน้ากลอง หมายความว่า ราบเรียบ หมดเกลี้ยง เปรียบเหมือนว่า ราบเรียบหรือ
เกลี้ยงเหมือนหน้าของกาอง

村子被敵機轟炸以後，到處滿目瘡痍。

Cūnzi bèi díjī hōngzhà yǐhòu , dào chù mǎn mù chuāng yí .

หลังจากที่หมู่บ้านนี้ถูกข้าศึกทิ้งระเบิด ทุกหนทุกแห่งล้วนเต็มตาพังพินาศ

หลังจากที่หมู่บ้านนี้ถูกข้าศึกทิ้งระเบิด ทุกหนทุกแห่งล้วนราบนาสุร

หลังจากที่หมู่บ้านนี้ถูกข้าศึกทิ้งระเบิด ทุกหนทุกแห่งล้วนราบเป็นหน้ากลอง

冷眼旁觀

lěng yǎn páng guān

เย็น ตา ข้าง มอง

มองด้วยสายตาที่เย็นชา

หมายความว่า นิ่งดูเฉย เปรียบเหมือน

มองดูด้วยสายตาที่เย็นชา ไม่มีความ

เมตตาเห็นคนอื่นเป็นทุกข์ได้แค่นิ่งดูเฉย

ทองไม่รู้ร้อน

หมายความว่า นิ่งดูเฉย เฉยเมย

เปรียบเหมือนเวลาหลอมทอง

เอาทองใส่เตาตั้งไฟ หลอมเป็น

เวลานาน ๆ ทองก็ไม่รู้สึกร้อน

那兩個人爭吵互不相讓，別的同事都來解勸，他卻在一邊冷眼旁觀看熱鬧。

Nà liǎng ge rén zhēngchǎo hù bù xiāng ràng , bié de tóngshì dōu lái jiě quàn , tā què zài yī biān lěng yǎn páng guān kàn rè nào .

สองคนนั้น ทะเลาะกัน ไม่ยอมหยุด จนเพื่อนร่วมงานต้องมาห้ามปราม แต่เขากลับมองด้วยสายตาที่เย็นชาอยู่ข้าง ๆ เห็นเป็นเรื่องสนุก

สองคนนั้น ทะเลาะกัน ไม่ยอมหยุด จนเพื่อนร่วมงานต้องมาห้ามปราม แต่เขากลับดูอยู่ข้าง ๆ
ทำเป็นทองไม่รู้ร้อน เห็นเป็นเรื่องสนุก

比目蓮枝

bǐ mù lián zhī

ปลาปืมู๋เชื่อมต๋อ กิ่งไม้

ปลาปืมู๋ที่เชื่อมต๋อกันเหมือนกิ่งไม้

หมายความว่า คนรักที่ไม่แยกจากกัน

เปรียบเหมือนปลาปืมู๋ที่คู่กัน ไปไหน

ไปด้วยกัน เหมือนกับกิ่งไม้ที่เชื่อมต๋อกัน

เงาตามตัว

หมายความว่า ผู้ที่ไปไหนด้วยกัน

แทบไม่คลาดกันเลย เปรียบเหมือน

เงาที่คอยติดตามตัวไปเสมอ

他們兩個人從小青梅竹馬，結婚以後卿卿我我，人們都說他們是比目蓮枝。

Tāmen liǎng ge rén cóng xiǎo qīngméi zhú mǎ , jiéhūn yǐhòu qīng qīng wǒ wǒ , rénmen dōu shuō tāmen shì bǐ mù lián zhī .

พวกเขาสองคนเติบโตมาด้วยกันตั้งแต่เล็กแต่น้อย หลังจากแต่งงานแล้วก็ยังรักใคร่กันดี ทุกคนต่างบอกว่าพวกเขาเป็นปลาปืมู๋ที่เชื่อมต๋อกันเหมือนกิ่งไม้

พวกเขาสองคนเติบโตมาด้วยกันตั้งแต่เล็กแต่น้อย หลังจากแต่งงานแล้วก็ยังรักใคร่กันดี ทุกคนต่างบอกว่าพวกเขารักกันมาก ไปไหนด้วยกันตลอดเหมือนเงาตามตัว

目不見睫

mù bù jiàn jié

ตา ไม่เห็น ขนตา

ตาไม่เห็นขนตา

หมายความว่า มองเห็นแต่สิ่งที่อยู่

ใกล้ตัวไม่เห็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว

เปรียบเหมือนตาที่มองข้ามไม่เห็น

ขนตาที่อยู่ใกล้ตัวเอง

ใกล้เกลือกินด่าง

หมายความว่า มองข้ามสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว

ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ตน กลับไป

แสวงหาสิ่งอื่นที่ค้อยกว่า เปรียบเหมือน

จี๋เถ้าที่นำมาแช่น้ำ น้ำที่กระอะออกจาก

จี๋เถ้านี้เรียกว่า“ ด่าง ” ส่วนเกลือตาม

ปกติมีกันทุกบ้าน เมื่อมีเกลือซึ่งดีกว่า

ด่าง แต่ไม่ใช้ กลับไปใช้ด่าง จึงเป็น

เรื่องที่ผิดธรรมดาว่าอะไรที่อยู่ใกล้

แลดีกว่าไม่เอา ไปเอาที่เลวกว่าด่างกว่า

你這個人目不見睫，身邊就有能人，也不懂地用。

Nǐ zhè ge rén mù bù jiàn jié , shēnbiān jiù yǒu néng rén , yě bù dǒng de yòng.

คนอย่างเธอตามองไม่เห็นขนตา มีคนที่มีความสามารถอยู่ข้างกาย ก็ไม่รู้จักใช้

คนอย่างเธอใกล้เกลือกินคาง มีคนที่มีความสามารถอยู่ข้างกาย ก็ไม่รู้จักใช้

死心眼兒

sǐ xīn yǎnr

ตายใจตา

ตากับใจตายกระด้าง

หมายความว่า คิดอย่างไรทำอย่างนั้น

ซื่อหรือตรงเกินไป

ตรงตรง

หมายความว่า ซื่อหรือตรงเกินไป

ลักษณะของตรงอาจเกิดจากความ

โง่เขลาหรือความไม่เฉลียว

既然這種方法不能解決問題，那就換一種辦法，不要死心眼兒。

Jìrán zhè zhǒng fāngfǎ bù néng jiějué wèntí , nàjiù huàn yi zhǒng bànfǎ , bù yào

sǐ xīn yǎnr.

ในเมื่อวิธีนี้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาก็อย่างนั้นก็ลองเปลี่ยนวิธีอื่น อย่าตากับใจตายกระด้างทำ

ต่อไปเลย

ในเมื่อวิธีนี้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาก็ลองเปลี่ยนวิธีอื่น อย่าตรงตรงทำต่อไปเลย

白眉赤眼

bái méi chì yǎn

ขาวคิ้วแดงตา

คิ้วขาวตาแดง

หมายความว่า ไม่มีเหตุมาก่อน

ไม่มีเค้า เปรียบสิ่งที่เกิดขึ้นโดยไม่

คาดคิดมาก่อนเหมือนคนที่มีคิ้วสีขาว

ตาเป็นสีแดง

ไม่มีปี่มีขลุ่ย

หมายความว่า ไม่มีเค้าแต่เดิม

ใช้ไม่มีปี่มีกลอง เปรียบเหมือน

เมื่อจะฟ้อนรำก็ต้องมีปี่กลองเป็น

จังหวะประกอบการรำ หากไม่มี

ปี่กลองบรรเลงก็รำไม่ได้

你看！白眉赤眼就下起了雨。

Nǐ kan ! bái méi chì yǎn jiù xià qǐ le yǔ .

เธอคูตี ! คิ้วขาวตาแดงงู ๆ ฝนก็ตก

เธอคูตี งู ๆ ฝนก็ตก ไม่มีปี่มีขลุ่ยเลย

眉高眼低

méi gāo yǎn dī

คิ้ว สูง ตา ต่ำ

หมายความว่า รู้จักการคบหาติดต่อกับผู้อื่น

ว่าอะไรควรไม่ควร เปรียบเหมือน

คิ้วที่ตามจริงแล้วต้องอยู่สูงกว่าตา

ตาก็ต้องอยู่ต่ำกว่าคิ้ว

เข้าผู้เข้าคน

หมายความว่า รู้จักคบหาติดต่อกับ

คนอื่น ได้ เปรียบเหมือนการรู้จัก

เข้าหาผู้คน

他剛剛大學畢業不懂得眉高眼低，做得不對的地方，你別介意。

Tā gāng gāng dàxué bìyè bù dǒng de méi gāo yǎn dī , zuò de bù duì de dìfāng , nǐ bié jiè yì .

เขาเพิ่งจะเรียนจบมหาวิทยาลัย ยังไม่รู้จักคิ้วสูงตาต่ำ สิ่งที่ได้ทำผิดพลาดไป คุณอย่าถือสาเลยนะ

เขาเพิ่งจะเรียนจบมหาวิทยาลัย ยังไม่รู้จักเข้าผู้เข้าคน ก็เลยทำอะไรผิดพลาดไป คุณอย่าถือสาเลยนะ

火眼金睛

huǒ yǎn jīn jīng

ไฟ ตา ทอง ลูกตา

ตาไฟลูกตาทอง

หมายความว่า สายตาเฉียบแหลม

มองทะลุปรุโปร่ง เปรียบเหมือนตา

ตั้งไฟลูกตาคังทอง มองได้ทะลุปรุโปร่ง

รู้ได้

หมายความว่า รู้ถึงเหตุการณ์หรือ

ความคิดของบุคคลได้ทันที

這個人可謂是火眼金睛，至今沒有一個人能騙過他。

Zhè ge rén kě wéi shì huǒ yǎn jīn jīng , zhì jīn méi yǒu yī ge rén néng piàn guò tā .

คนคนนี้เป็นคนตาไฟลูกตาทอง กระทั่งทุกวันนี้ยังไม่มีใครสามารถหลอกเขาได้เลย

คนคนนี้เป็นคนฉลาด ใครทำอะไรก็รู้ได้ไปหมด จนกระทั่งทุกวันนี้ยังไม่มีใครสามารถหลอกเขาได้เลย

สำนวนจีนและสำนวนไทยในหัวข้อ 4.1.2 และ 4.1.3 ข้างต้น ซึ่งมีความหมายเหมือนกันนี้ แม้ว่าจะมีวิธีเปรียบเทียบต่างกัน แต่ก็สามารถนำไปใช้แปลความหมายซึ่งกันและกัน โดยนำไปใช้แทนกันได้ ซึ่งจะเห็นได้ว่าถึงแม้จะมีความแตกต่างทางวัฒนธรรม แต่ก็ยังสามารถเสริมซึ่งกันและกันได้